

Upravništvo Ljubljana, Knafljeva 6
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.
Inseratni odelci: Ljubljana, Šelen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor, Grajski trg 7.
— Telefon št. 2455.
Podružnica Celje, Kocenova ulica 2.
— Telefon št. 190.
Računi pri pošti čez zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čialo
78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 6, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126 Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455,
Celje, Strosmayerjeva ulica šte. 1,
telefon št. 65

Rokopisi se ne vračajo

JUGOSLAVIJA IN RUMUNIJA BOSTA ŠE POGLOBILI SODELOVANJE

**Rumunski zunanji minister je snoči po dvodnevem bivanju zapu-
stil Beograd — Popolna skladnost naše in rumunske politike**

Beograd, 2. febr. p. Rumunski zunanji minister Gafencu ki je bil danes drugi dan gost predsednika vlade in zunanjega ministra dr. Stojadinovića. Je nocoj odpotoval iz Beograda. Na snočnjem banketu, ki ga je njemu na čast priredil dr. Stojadinović, so bile izmenjane priščne zdravice za srečo in procvit našega in rumunskega kralja ter za dobro in prosper rumunskega in jugoslovenskega naroda.

Dopoldne se je rumunski zunanji minister Gafencu s svojim spremstvom in drugih odpejal z avtomobilom na Avalo, kjer se je poklonil grobu Neznane junaka. Na ploščadi poleg spomenika mu je častna četa 18 peh. polka izkazala vojaške časti. V imenu naše vojske ga je pozdravil v rumunščini major Miloje Dimić. G. Gafencu je položil venec v kriptu in ostal nekaj minut molče pred grobom ter tako počastil našega Neznane junaka.

Nato mu je kapetan Nedić, ki je bil navzoč pri graditvi spomenika, pojasnil nekatere podrobnosti tega monumentalnega dela kiparja Mestrovica. Vsa družba je odšla za tem na ploščad, odkoder si je ogledala bližnje postojanke, za katere so bile v času svetovne vojne najhujše borbe. G. Gafencu in njegovo spremstvo sta ostala tam kaj skoraj pol ure, nato pa se je vsa družba ob 12.15 z avtomobilom vrnila v hotel.

Ob 13.30 je odpravnik poslov rumunskega poslanstva Djeblescu priredil na čast svojemu zunanjemu ministru banket, ki so se ga udeležili predsednik vlade dr. Stojadinović, predsednik senata dr. Korošec, minister dvora Antić, ministri inž. Kabalin, Letica in Djordjević, maršal dvora Čolak-Antić, več višjih uradnikov zunanjega ministrstva, poslanci Turcije, Grčije, Češko-slovaške in Poljske, predsednik Jugoslovensko-rumunske lige prof. Djordjević, vse Gafencovo spremstvo in člani rumunske delegacije pri podunavski komisiji v Beogradu.

Popoldne je g. Gafencu nadaljeval razgovore z dr. Stojadinovićem, zvečer ob pol 19. pa je skupno z dr. Stojadinovićem sprejel novinarje ter jim pri tej priliki podal izjavo o svojem obisku v Beogradu. Gafencu bo zvečer ob 22.50 odpotoval iz Beograda. Ob priliki avdijence pri knezu namestniku Pavlu je prejel visoko odlikovanje za redom Belega orla I. razreda.

Uradni komunikacije

Beograd, 2. febr. AA. Na nocojšnjem sprejemu zastopnikov tujega in domačega časopisa je predsednik ministrskega sveta in zunanji minister dr. Stojadinović prebral tole uradno sporočilo:

Republikanski pogoji za sklenitev miru

**Seja republikanskega parlamenta — „Španski narod
naj sam odloča o svoji usodi“**

Figueras, 2. febr. br. Katalonska vlada je sklicala za davi generalitad (parlament). Seje so se udeležili skoraj vsi poslanci. Na njej je imel min. predsednik dr. Negrin govor, ki je zbudil veliko pozornost.

Poudaril je, da je morala republikanska vlada v zadnjem času zaradi pomanjkanja orožja in streliva kupovati tudi vojne potrebščine, ki so bile vihotapljene v republikanske luke iz Italije in Nemčije. Republikanci bi zadržali nacionaliste pred Barcelono, če bi bile te dobave orožja izvršene ob pravem času.

Govoril je tudi o splošnem položaju v Španiji in poudaril, da so republikanci pripravljeno boriti se še nadalje, da pa tudi ne bi odklonili mirovnih pogajanj, če bi se zanje izrazil nacionalisti. Pri tem pa je sedaj postavljajo naslednje tri pogoje za mir:

1. Neodvisnost Španije se mora mednarodno jamčiti in prenehati mora vmešavanje tujih velesil v španske zadeve.
2. Španci si morajo sami določiti svoj režim.

3. Oba tabora se morata zavezati, da po državljanski vojni ne bosta izvajala nikakih represalij napram nasprotnikom.
Govor dr. Negrina je sprejela vsa zbornica z odobravanjem. O njegovih izjavah njih se je nato pričela splošna debata.

Nacionalistično

vojno poročilo

Barcelona, 2. febr. br. Nacionalistično poročilo pravi, da so Francove čete v severni Kataloniji danes dosegle zopet nekaj pomembnih uspehov. Že na vse zgodaj so Maročani pregnali republikance iz Berge, ki je severozapadno od Vileha. V opoldanskih urah je prišlo v nacionalistično posest še to pomembno mesto, ki šteje okrog 10.000 prebivalcev in je samo še 56 km oddaljeno od francoske meje. Kolona nacionalistov ki prodira iz Trempe proti zapadu in je včeraj dospela do Sea de Urges, je pričela danes tembece obkoljevati. Seo de Urgel je pomembno prometno križišče. Čim ga bodo nacionalisti zavzeli, bodo lahko kontrolirali železniško progo, ki vodi iz severne Katalonije preko Pirenejev v Francijo. V tem pri-

»Obisk, ki ga je naredil rumunski zunanji minister Grigorij Gafencu pri predsedniku vlade in zunanjemu ministru dr. Stojadinoviću v Beogradu 1. in 2. februarja, z namenom, da stopi z njim v neposreden stik, je nudil priliko obema državiškoma, da razpravljata o vseh vprašanjih, ki zanimajo Rumunijo in Jugoslavijo. Pri tej izmenjavi misli sta ugotovila popolno istovetnost stališč, kakor tudi obojestransko

Minister Gafencu novinarjem

Ko je ministrski predsednik dr. Stojadinović prebral komunikacije, je rumunski zunanji minister Grigorij Gafencu domačin in tujim novinarjem dal izjavo, v kateri je rekel:

»Želim vam izraziti globoko zadovoljstvo, ki sem ga občutil v teh dveh dneh, ki sem jih preživel v Beogradu. Posebno sem hvaležen Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu za ljubezniv sprejem, s katerim me je blagovoli počastiti. Prav tako se toplo zahvaljujem predsedniku vlade dr. Stojadinoviću za prijateljstvo, ki mi ga je izkazal, prijateljstvo, ki mi je toliko bolj dragoceno, ker prihaja od strani državnika velikihkušenj in velike politične veljave. V teh dveh dneh sva mogla ugotoviti popolno soglasje, ki obstoji med obojestransko šefi jugoslovenske in rumunske zunanje politike, soglasje glede tega, kako je razumeti politiko, kakšno je treba nadaljevati. Mi moramo in tudi hočemo v svoji politični akciji računati s stvarnostjo. Vodi realistično politiko ne pomeni brezumno se podvreči vsem stvarnostim, kakršnekol bi bile, in pri tem ne računati s svojimi interesi. svojimi upravičenimi težnjami ali s svojimi tradicionalnimi prijateljstvom. To pomeni samo truditi se, da se ugotovi stvarno stanje, da bi se na to pazilo pri sklenitvi. Velike stvarnosti, ki danes dominirajo nad mednarodnim položajem — slišali smo, kako je to dni šef velike države to proglasil — so potreba in zahteva po življenjskem obstanku, po delu, proizvodnji in zamenjavi med raznimi narodi in državami. Računati s temi potrebami in prizadevati si, da se te zadovolje, pomeni izpolniti dolžnost evropske solidarnosti. V želji, da izpolnita tako dolžnost solidarnosti, se Rumunija in Jugoslavija prizadevata, da v iskrenem in priateljskem duhu pokazeta razumevanje za interese vseh narodov, ki ju obkrožajo. Načeloma se, da bomo tako ustvarili oziroma sporazuma in plodnega miru v Podunavju in na Balkanu. Mi pa smo vedno srečni, kadar vidimo, kako se kaka velika država prijateljsko zanima za naše napore in olajšuje njihovo uresničenje.«

»Naravno je, je nadaljeval g. minister, da takšne plemenite in dalekovidne politike

priljubljenost, da se tesne vezi med obema prijateljskima in zavezniškima državama ohranijo tudi v bodoče. Istočasno je bilo ugotovljeno, da sta obe državi, Rumunija in Jugoslavija, navdahnjeni z željo, da z vsemi ostalimi državami, v prvi vrsti s sosednjimi, vzpostavita in ohranita odnosa, zasnovane na miroljubnem i konstruktivnem sodelovanju.«

ni mogoče zasnovati na občutju slabosti, temveč samo na moči in zavesti, pod katerih varstvom moremo ohraniti nedotakljive svoje najsvetejše pravice. Zato mi v polni meri cenimo naše prijateljstvo, ker v delo za skupni cilj vlagamo svoje združene napore. Če bi bilo treba z enim stavkom povedati, kakšna je naša politika bi dejal, da duh naše zveze vodi našo politiko in da naše politično delovanje stremi za tem, da se vzpostavi čim tesnejša politična vez.

Naj bo na koncu dovoljeno, da izrazim Jugoslaviji svoja čustva zvestega prijateljskega. Kot bivši vojak sem vedno občudoval to državo zaradi njene vojaške moči in vojaških vrlin. Danes kot minister in diplomat cenim to državo zaradi njene pomirljive in dalekovidne politike. Jugoslavija se odlikuje v šoli miru kakor se vedno odlikovala v šoli vojne. V mednarodnem življenju zavzema prav tako važno mesto, kakor v epopeji.

Glede razgovorov ki sva jih imela z dr. Stojadinovićem, vam morem povedati, da so se ti razgovori nanašali na sledeče točke:

1. V splošnem sva pregledala in proučila evropski položaj in najvažnejše aktualne probleme in ugotovila popolno istovetnost stališč z ozirom na tako podobne interese Jugoslavije in Rumunije.

2. Pazljivo sva proučila obstoječe odnose med podunavskimi in balkanskimi državami in sva se dogovorila o skupnem nadaljevanju pomirljive politike, da bi se ti odnosi ekstenzili in zboljšali med tremi sosednjimi državami.

3. Tudi tokrat sva ugotovila, da so tako tesni odnosi med Jugoslavijo in Rumunijo krepko osnovani na dinastičnih vezeh, ki spajajo oba naroda, na njihovih interesih in njihovih skupnih čustvih in na njihovih prijateljskih in zavezniških vezeh.

4. Proučila sva transportna in prometna vprašanja naših dveh držav, ter posvetila posebno pozornost načrtu o zgraditvi velike moderne ceste, ki bi neposredno vezala Jadransko s Črnim morjem in ki bi šla od Trsta in Postojne preko Ljubljane, Zagreba, Beograda, pančevskega mosta, Turn-Severina, Krajeve in Bukarešte do Konstanca.

nje francoskega zastopnika pri Francovi vladi.

Min. predsednik Daladier je izjavil glede na Flandinov predlog za imenovanje francoskega zastopnika pri Francovi vladi, da je francoska vlada pripravljena imenovati svojega poslanika v Burgo in da se ne bo bala prevzeti odgovornosti za to odločitev v primernem času.

Angleška mornarica obišče Alžir

Gibraltar, 2. febr. br. Davi je francosko vojno brodovje, ki je predvčerajšnjim priplulo v Gibraltar na obisk, zapustilo luko in odplovalo v Alžir. V času od 13. do 20. februarja bo angleško vojno brodovje iz Gibraltarja obiskalo Alžir.

Ciano obišče Varšavo konec februarja

Rim, 2. febr. br. Že ob koncu preteklega leta je bilo ponovno uradno objavljeno, da je bil italijanski zunanji minister grof Ciano povabljen na uradni obisk v Varšavo. Prvotno je bil obisk določen za prve dni meseca januarja, zaradi spora s Francijo pa je bil odločen do konca januarja. Sedaj je bilo definitivno določeno, da bo grof Ciano odpotoval v Varšavo 23. t. m.

Maršal Budjeni postavljen »na hladno«

Moskva, 2. febr. w. Maršal Budjeni je bil odstavljen kot poveljnik moskovskega vojaškega okrožja ter imenovan za namestnika ljudskega komisarja za državno obrambo. Maršal Budjeni, ki si je kot konjeniški general v času državljanske vojne pridobil mnogo popularnosti, je ostal edini maršal sovjetske vojske, ki doslej še ni trpel zaradi preganjanja GPU.

Mandžurski protest v Moskvi

K'ing'ing, 2. febr. AA. Vlada Mandžukua je poslala sovjetski vladi po konzulu v Harbinu oster protest zaradi nove kršitve meje 31. januarja, ko je okoli 100 sovjetkih vojakov prekorajilo mejo pri Mengosilu ter začelo streljati na obmejni črte. Boj je trajal okoli štiri ure. Na sovjetski strani je bilo ubitih pet vojakov.

Za oborožitev Anglije samo letos sto milijard

**Letošnji oboroževalni kredit je za 35 milijard večji od
lanskega — Pomembna seja angleške vlade**

London, 2. febr. br. Angleška vlada je imela danes dopoldne plenarno sejo, na kateri je razpravljala o zunanjem in notranjem političnem položaju, o palestinski konferenci ter o oboroževanju in državni obrambi. Glede na zadnji Hitlerjev govor v nemškem državnem zboru in glede na predvčerajšnje Rooseveltove izjave na seji vojnega odbora kongresa Zedinjenih držav, ki se je sestal pri njem v Beli hiši, pripisujejo tukajšnji politični krogi današnji seji vlade velik pomen in so prepričani, da so na njej v zvezi s Halifaxovim poročilom o mednarodnem položaju sprejeli pomembne sklepe, glede na poslednjo točko njenega dnevnega reda pa zatrjujejo, da so določili velike kredite za nadaljnji razvoj angleškega vojnega letalstva in vojne mornarice.

Današnja seja vlade je bila že tretja v zadnjih 24 urah. Na seji je bil tudi novi kmetijski minister sir Dorman-Smith, ki je bil pri tej priliki zaprišen.

»Daily Herald« poroča v svoji opoldanski izdaji, da je vlada na svoji današnji seji določila 444 milijonov funtov šterlin-

gov (111 milijard dinarjev) kreditov, ki se bodo letos porabili za državno obrambo. Ti krediti so v primerjavi z lanskimi za 134 milijonov funtov večji. Za vojno letalstvo je bilo določenih nad 200 milijonov funtov šterling, za vojno mornarico pa okrog 140 milijonov. Ostalo bo odpadlo na suhozemno vojsko ter na obrambo civilnega prebivalstva proti letalskim napadom.

Reorganizacija angleške vojske v Indiji

London, 2. febr. AA. (DNE): General Adebear je imenovan za šefa generalštaba angleške vojske v Indiji. Politični urednik »Daily Telegraph« piše, da bo novi šef generalštaba izvedel reorganizacijo angleške vojske v Indiji. O tem bo predložil novi kmetijski ministru za narodno obrambo lord Chatfield, ko prispe iz Indije, važne predloge vladi. Predvsem je treba računati v dejstvo, da morajo biti angleške vojaške sile v Indiji temo povežane z angleškim vojnimi ministrstvom.

Obrambna debata v spodnji zbornici

**40 milijonov plinskih mask je že med ljudmi —
Jeklena zaklonišča — Mobilizacija industrije**

London, 2. febr. br. Na današnji seji spodnje zbornice je ponovno nastopilo več članov vlade, ki so odgovarjali na posamezne interpelacije narodnih poslancev. Notranji minister sir Samuel Hoare je na interpelacijo o zadnjih atentatih v Londonu, Manchesteru, Glasgowu in drugih angleških mestih izjavil, da je policija izdala zadostne varnostne ukrepe in je dejansko tudi dosegla, da so atentatorji prenehali s svojimi delovanjem. Arretiranih je bilo 23 ljudi. Izmed njih je bilo 19 že postavljenih pred sodišča v Londonu in Manchesteru.

Zanimivo izjavo je podal Hoare o beguncih iz Nemčije. Od 30. septembra pa do danes se je v Angliji naselilo 6000 beguncev iz Nemčije. V sporazumu z mednarodnim odborom za begunce je Anglija sprejela do sledi tudi 2400 begunske otrok, ki so nastanjeni po raznih zavetiščih in zasilnih taboriščih. Angleška vlada je pripravljena dovoliti, da se še nadaljnji transporti otrok iz Nemčije naselijo v Angliji.

Minister Oliver Stanley je glede na interpelacijo o organizaciji obrambe civilne a prebivalstva proti letalskim napadom ugotovil: 1. da je bilo v zadnjih 4 mesecih v Angliji razdeljenih 40 milijonov plinskih mask in da se sedaj plinske maske proizvajajo po metodah množične proizvodnje, 2. da se je produkcija gasilskih priprav znatno povečala in da razpolagajo angleški gasilci s 3.500 stroji za gašenje požarov in razprševanje ter paraliziranje učinkovanja strupenih plinov, 3. da bodo prihodnji teden krajevna oblastva prejela navodila o določitvi jeklenih zaklonišč za prebivalstva.

Končno je govoril tudi ministrski predsednik Chamberlain. Opozoril je na veliki pomen gospodarskega sosveta, ki je bil

pred kratkim dodeljen vladi in ki je v mnogih primerih pripomogel, da se je industrija v Angliji v tako kratkem času nanovo orientirala in se preuredila po naših in potrebah narodne obrambe. Sodelovanje gospodarskega sosveta z vlado je zlasti pripomoglo, da se je v Angliji produkcija letal povečala v naravnost izredni meri in da je v državi nastala cela vrsta novih industrijskih podjetij.

Tik pred zaključkom je govoril še minister Henderson, ki je poslanski zbornici predložil načrt zakona, po katerem naj bi se zlato, ki ga ima angleška Narodna banka v rezervi, ne vrednotilo v smislu določenih njenih statuten, nego po tržnih cenah. Valutacija zlata naj bi se izvršila vsak teden. Se sedaj bi se vrednost angleških zlatih rezerv v takem primeru povečala za 100 milijonov funtov šterlingov.

Naraščajoča proizvodnja vojnih letal

London, 2. febr. AA. Listi razpravljajo, kolikšna je sedaj mesečna proizvodnja letal na Angleškem. Pred nekaj dnevi je »Daily Telegraph« napisal, da doseže ta proizvodnja na mesec 400 letal, neki delavski list pa je trdil, da bo v treh mesecih mogoče proizvesti 3.900 letal na mesec. »Times« objavlja danes daljšo študijo, v kateri sicer ne navaja števil, pravi pa, da se je mesečna proizvodnja letal dvakrat povečala v primeri z lanskim letom. Lani meseca novembra je predsednik vlade Chamberlain v poslanski zbornici izjavil, da bo povprečna mesečna proizvodnja dvakrat ali trikrat večja, kakor je bila v mesecu maju l. 1938 in da bo l. 1940 že štirikrat večja. Iz tega se da sklepati — zaključuje »Times« — kakšna je danes letalska sila Anglije.

Teroristični procesi v Angliji

London, 2. febr. br. Pred policijskim sodiščem se je davi pričel proces proti 12 možem, ki so bili pred kratkim aretirani zaradi zadnjih terorističnih atentatov v Londonu in drugih angleških mestih. Neposredno sicer niso obtoženi teh atentatov, ker jim dejanj ni bilo mogoče dokazati, pač pa se morajo zagovarjati zaradi velikih množin streliva, ki so jih policijski organi zaplenili pri njih. Enak proces se je

davi pričel tudi v Manchesteru, kjer sta med obtoženci tudi dve ženski.

Notranji minister sir Samuel Hoare je izjavil v spodnji zbornici, da je bilo aretiranih 43 ljudi, ki so bili osumljeni, da so se pregrešili proti raznim predpisom o priliki zadnjih eksplozij. Policija nadaljuje preiskavo ter je ukrenila vse potrebno, da se preprečijo nova nasilja.

Preprečena nezaupnica francoski vladi

Pariz, 2. febr. o. Na današnji seji zbornice se je vlada trenutno znašla v zelo nevarnem položaju. Uvedenosti opozicije je pripisati, da ji v zbornici ni bila izražena nezaupnica.

Zbornici je bil predložen v razpravo zakon o pokojninah za onemogle in stare delavce. Vlada se je postavila na stališče, da naj bi zbornica vobče odgodila razpravo o tem zakonskem načrtu, ker trenutno ni na razpolago dovolj proračunskih sredstev za

realizacijo njegovih določb. Opozicija je nekaj časa vztrajala pri svoji zahtevi, da se zakon za vsako ceno čim prej uveljavi. Razpoloženje v zbornici je bilo tako, da bi bila vlada nedvomno ostala v manjšini, če bi pristala na bojno glasovanje. Nazadnje je bil dosežen kompromis, po katerem bo zakonski načrt zbornični odbor ponovno preučil. Vlada na ta način ni bila prisiljena staviti v zvezi s svojim predlogom o odgoditvi razprave vprašanja o zaupnici.

Tudi Turčija se bo še bolj oborožila

Ankara, 2. febr. w. Min. predsednik dr. Rešid Sajdam je podal v narodni skupščini deklaracijo svoje nove vlade. V svoji izjavi je poudaril potrebo povečanja oborožitve, kakor tudi, da bo ostala smer zunanje politike nespremenjena. Kar se tiče finančne politike, bo vlada skrbela za proračunsko ravnateljstvo v skladu s finančnimi sposobnostmi naroda. Vlada bo posvečala vso skrb nadaljnji povzdigi kmetijstva, prosvete, zlasti pa šolstva, melioracijam in povečanju socialnega skrbstva.

Švedski kralj v Berlinu

Berlin, 2. febr. AA. Švedski kralj Gustav V. je na svoji poti proti Nici prispel v Berlin, kjer se je usavil en dan. Na postaji so ga sprejeli švedski princ Gustav Adolf, švedski poslanik Rihert, šef protokola v. Dermberg, člani švedskega poslanstva in švedski oficirji, ki se udeležujejo mednarodnih jahalnih tekem v Berlinu. Švedski kralj je popoldne pristojeval mednarodnim jahalnim tekmam, ki se jih udeležujejo zastopniki 9 držav.

Naši bojevniki pri italijanskem kralju

Rim, 2. febr. a. Kralj in cesar Viktor Emanuel je sprejel včeraj zastopnike bivših jugoslovenskih bojevnikov ter se s njimi dalje časa priročno razgovarjal. Zatem je bil prirejen banket na čast jugoslovenskemu zastopstvu v komandi vojnega okrožja. Predsednik združenja bivših italijanskih bojevnikov Delacroix je pozdravil s toplimi besedami jugoslovenske bojevnike ter poudaril globoko prijateljstvo, ki

veže oba naroda. Predsednik združenja jugoslovenskih dobrovoljcev Lovrić je v odgovoru Delacroixu omenjal sodelovanje italijanske vojske v bojih za jugoslovensko neodvisnost, zatem pa je dejal, da so jugoslovenski bivši bojevniki v prvi vrsti med pristaši nove politike prijateljstva in sodelovanja med Jugoslavijo in Italijo. Polpoldne je jugoslovensko zastopstvo sprejel zunanji minister grof Ciano.

Amerika hoče preiti od besed k dejanjem

Svoje simpatije do Anglije in Francije bo odslej kazala s podpiranjem njenega oboroževanja — Konferenca Rooseveltovih političnih nasprotnikov

Washington, 2. febr. a. Dobro poučeni krogi zahtevajo glede na Rooseveltove izjave o dobavi 600 vojnih letal Franciji, ki so v vsej ameriški politični javnosti napravile najglavljivi vtis in izzvale nedelje-odobravljajo, da je ameriška vlada sklenila do skrajnosti podpreti Anglijo in Francijo Roosevelt je prepričan, da bo ameriška javnost odobrila njegovo politiko. V Ameriki bolj in bolj zagovarjajo misel, da se morajo vse demokratske sile združiti v enoten blok. Poleg tega pa je Roosevelt dal take izjave tudi zato, da bi pripravi ameriško opozicijo, da bi se tudi ona izrazila v politiki, ki naj bi jo Amerika vodila glede na napetost v Evropi. Opozicija naj bi mu s svojo kritiko dala priliko, da bi lahko podrobno obrazložil svoje poglede o zunanji politiki Zedinjenih držav Roosevelt računa s tem, da se bo v kongresu razvnela ostra debata, vendar trdno vztraja pri svoji novoletni poslanici, v kateri je med drugim poudaril, da je mogoče boriti se brez vojne, a vendar s takimi sredstvi, ki slehernega napadalca prepričajo, da se mora v resnici ozirati na razpoloženje in mnenje ameriškega naroda.

Rooseveltovim izjavam se je snoči priključil še predsednik zunanje-političnega odbora senata Pittman, ki je izjavil: »Če demokratskim državam ne bomo omogočili, da se dobira pripravijo na svojo obrambo, bi dejansko podpirali one sile, ki ogrožajo demokracijo.«

V debati so posamezni člani odbora zahtevali, naj vlada ne dovoli dobave vojnih letal le Franciji, nego tudi Veliki Britaniji.

Davi so imeli v Washingtonu pomembno konferenco opozicijski člani kongresa. Med drugimi se je te konference udeležil tudi bivši prezident Hoover. Na konferenci so razpravljali o stališču, ki ga naj zavzamejo v kongresu napram Rooseveltovi zunanji politiki in še posebej glede dobave vojnih letal tujim silam. Na konferenci pa ni bilo doseženo soglasje. Nekateri člani so kritizirali tajnostnost, s katero se je pričela nova vladna zunanja politika. Javnost mora biti poučena o vsem, na kar se vlada pripravlja.

Washington, 2. febr. AA. (DNB) Trgovsko ministrstvo poroča, da so Zedinjene države lani prodale inozemskim državam za 58 milijonov dolarjev vojaških in trgovskih letal ter njihovih delov.

Hoover o Rooseveltovi politiki

Washington, 2. febr. br. Bivši prezident Hoover, ki spada med glavne Rooseveltove nasprotnike, je govoril snoči na nekem

Odpor proti 40urnemu delovnemu tednu

Geneva, 2. febr. a. Danes se je začelo tu prvo letošnje zasedanje upravnega sveta mednarodnega urada dela. Navzočih je bilo mnogo zastopnikov raznih držav razen zastopnikov Japonske in Sovjetske Rusije. Jugoslavijo so zastopali: mesto odsojenega prvega delegata ministra Cvetkovića na stalni delegat pri Društvu narodov dr. Ivan Subotić, kot zastopnika vlade načelnik ministrstva za socialno politiko Jeremić in ravnatelj Pokojninskega zavoda v Beogradu Ostojić. Zastopnik delodajalcev je Djoka Curčin, zastopnik delavcev pa Bogdan Krekić.

Največjo pozornost na sedanjem zasedanju je zbudilo živo zanimanje severoameriških držav za mednarodno organizacijo dela. Kakor znano, je na tem zasedanju prvič nastopil novi ravnatelj mednarodne

Vihar v belgijskem parlamentu

Bruselj, 2. febr. w. Poslanska zbornica je bila danes prizorišče zelo burnih govorov. Ko je flamski poslanec Truffaut zahteval izpremembo ustave ter ločitve Flandrije od Valonske, so začeli socialistični in komunistični poslanci burno protestirati. Min. predsednik Spaak je izjavil, da ovirajo doseganje metode parlamenta redno delo in da skoraj ne mine dan, ko ne bi posamezni poslanci padali v hrbet. V takih okoliščinah ni mogoče plodno delo in če se ne bodo zmožale, bo vlada odstopila, ker je že sita večnih prepričkov.

Med debato je prišlo ponovno do viharov prizorov med flamskimi in valonskimi poslanci. Končno je bil predlog poslanca Truffauta odklonjen s 111 glasovi proti 42.

Davi je imela belgijska vlada sejo pod predsedstvom kralja Leopolda III. O seji je bil izdan kratek komunik, ki pravi, da je kralj opozarjal na potrebo skrajnega varčevanja, racionalne socialne zakonodaje in čuvanja načel belgijske ustave.

Vodilni angleški general v Egiptu

Kairo, 2. febr. br. Sem je prispel šef angleškega generalnega štaba general Gord Včera je inspiciral angleško garnizijo v Aleksandriji, davi pa se je tu sestal z ministrijskim predsednikom in vrhovnim poveljstvom egiptске vojske. Razgovori so bili velikega pomena in so se nanašali na pospešeno organizacijo egiptске narodne obrambe.

Vojvodinja Kentska v Beogradu

Beograd, 2. febr. AA. Nocoj ob 20.40 sta dospeli v Beograd Nj. V. vojvodinja Kentska in grofica Tering, sestra Nj. V. kneginje Olge. S kolodvora sta se odpeljali takoj v Beli dvor.

Kralj Boris na povratku v Sofijo

Rim, 2. febr. br. Bolgarski kralj Boris, ki je pred 14 dnevi prišel v Rim, kjer je prisostvoval poroki najmlajše hčerke italijanskega kralja princeze Marije Savojške, je danes odpotoval v Sofijo. Za svojega bivanja v Italiji se je sestal tudi z italijanskimi državniki.

Beleške Vprašanje španskih avtonomij

Po padcu Barcelone so se mnogi listi dotaknili vprašanja nadaljnje usode katalonske avtonomije v okviru nacionalistične Španije, kakor se je podobno vprašanje že lanko leto postavilo glede Baskov. Rimski list »Popolo di Roma« je o tem napisal med drugim:

»Dokler bodo Katalonci in Baski mislili na avtonomijo, dokler si bo vsako ljudstvo, ki govori drugačno narečje kakor kastiljsko, skušalo osamosvojiti, Španija ne bo našla miru. Skozi stoletja se politični naslovi menjajo: pod Karlom V. so se nekateri borili za »fueros« danes se bore za boljše vize. Toda dejansko se za temi različnimi nazivi in ideologijami vendarle skrivajo iste sredstvene sile. Katalonci in Baski hočejo biti avtonomni in prav sedaj mislijo na to, da bi ustanovili svoje male države. Franco pa je z vsvo odločnostjo odbil kompromise s svojimi zakrknjenimi regionalističnimi nasprotniki. On se namreč dobro zaveda da bi slehern dogovor na tem področju okrnili njegovo zmago, zato bo vsaka njegova še tako ostra strogo v tem pogledu upravičena. Seveda je trenutno njegova glavna naloga da konča vojno, vse drugo bo prišlo na vrsto ob svojem času.«

Francoski glas za priznanje generala Franca

Pariški »Temps« razmotriva v svojem notranje-političnem uvodniku o vprašanju španskih ubežnikov in piše med drugim: Vprašanje španskih ubežnikov, ki mu je francoska vlada od začetka državljanske vojne posvetila stalno skrb, se po zavzetju Barcelone pojavlja v še mnogo ostrejši in nujnejši obliki. Ubežnikov, ki so že dalje časa pri nas, onih ki so prišli k nam te dni ali še bodo prišli, ne bomo mogli stalno negovati. Treba jih bo nekoč spet izseliti in vrniti te Špance Španiji, ki — kakor je sedaj gotovo — ne bo mogla biti drugačna kakor nacionalistična; ž njo se bomo morali čimprej porazgovoriti o pogojih te vrnitve. Zakaj pa naj bi čakali do tedaj? Ali ne bi morda kazalo urediti to vprašanje že takoj sedaj z današnjimi zmagovalci, ki predstavljajo bodočo špansko vlado? Kako pa naj to uredimo, ako nimamo poprej svojega zastopnika pri generalu Francu? To je torej en razlog več, da se odločimo za politiko prisotnosti v Burgosu. To, kar nam narekuje francoski interes, nam v enaki meri narekuje tudi človečanski čut. Za pomilšljanje ni več časa, kajti morebitne zapoznelosti bi ne mogli več razumeti.

Chamberlain pred odločitvijo

Bivši prvi lord angleške admiraltete (mornariški minister) Duff Cooper, ki je kakor znano, po monakovski konferenci podal ostavko na svoje mesto, ker se s Chamberlainovo politiko ni strinjal, je napisal te dni o Chamberlainovi politiki, članek, ki so ga objavili tudi angleški konservativni listi. V njem prihaja Duff Cooper do naslednjega zanimivega zaključka:

»Chamberlain stoji pred važno odločitvijo. Ako se odloči za to, da bo apeliral samo na ljudi, ki vsa njegova dejanja brez-pogojno odobravajo in so o njegovi modrosti povsem prepričani, potem bo verjetno zbral okoli sebe v spodnji zbornici dela sposobno večino, ki pa bo vsekakor manjša od one za časa obeh poslednjih vlad, in to v trenutku, ko je narodna strnjnost nujnejša in važejša kakor doslej. Ako pa se bo premier obrnil tudi na svoje nasprotnike in jih pozval, naj skupaj z njimi dele vedno težje breme odgovornosti ter v pozabi na preteklost gledajo odslej samo še na bodočnost, potem bo v zgodovini Anglije imel vlogo kakor le malokateri državnik pred njim. Že sedaj ima Chamberlain več pristašev za seboj in trdnjši položaj v spodnji zbornici kakor na primer Mac Donald leta 1931 ali Asquith leta 1915. Ali bo to prilika, ki je zanj še veliko bolj ugodna kakor ona njegovih prednikov v navedenih letih, opustil neizrabljeno?«

Redne britanske imperialne konference

Angleški politik lord Lothian, član konservativne stranke, ki se trenutno mudi v Kanadi, kjer je stopil v stike z vsemi odgovornimi krogi in je med drugim obiskal tudi generalnega guvernerja v Ottavi lorda Tweedmuira, je izjavil poročevalcu kanadskega lista »Standard«, da bi bilo treba za bodočnost poiskati boljše obliko imperialnih posvetovanj za primer, da bi se glede britanske zunanje politike pojavile kakšne razlike v stališčih posameznih dominijonov in matične zemlje. Lord Lothian je za to da bi se imperialna konferenca, ki se sedaj sestaja na daljša razdobja in v glavnem po nujnih potrebah, sestajala odslej redno, tako da bi tvorila stalni organ britanskega imperija.

Kongres voditeljev inozemskih Nemcev

Berlin, 2. febr. AA. Letošnje zasedanje nemških predstavnikov v inozemstvu bo v Gradcu in bo imelo obliko delovnega zasedanja vseh nemških voditeljev v inozemstvu. Sestanek bo neposredno pred konferenco narodno-socialističnih voditeljev. Širši sestanki nemških zastopnikov v inozemstvu bodo v bodoče vsako drugo leto v Stuttgartu.

S P O R T

Naši v Italiji

Domačini v premoči

Včera je naša reprezentanca v smuku za pokal d'Aosta morala prepustiti vsa boljša mesta Italijanom

Cortina d'Ampezzo, 2. februarja. Davi se je vrtila ob krasnem vremenu in v najbolj idealnih snežnih razmerah tradicionalna tekma v smuku za pokal vojvode d'Aoste, na kateri so razen številnih domačinov startali tudi nekateri Nemci in pa štirilastna jugoslovenska ekipa. Med italijanskimi udeleženci so bili razen onih, ki so že odpotovali na FIS prvenstvo v Zakopane, vsi najmočnejši zastopniki alpskih disciplin iz tako imenovanega I. italijanskega razreda. Vsi tekmovalci

bilo jih je vsega 28 so zjutraj ob 8. skupno s avtobusi odpotovali do zmazne višine, odot pa so jih z vzpenjačo na sanel odpravili do starta, ki je bil 2.350 m visoko pod znanimi dolomitnimi vrhovi Tofanami. Razgled s starta na divno panoramo Dolomito v in slikovito Cortino je bil danes še posebno lep. Po običajnih pripravah so v enominutnih presledkih tekmovalci drug za drugim odhajali v dolino.

Proga, o kateri smo že nekaj več pisal v pismu, je vodila najprej do višine 2.100 metrov v zelo strmem, toda odprtem smuku (nagib 33 do 34 stopinj) nato pa se je v pokritem in tudi še precej strm delu spustila na 1.700 m visoko. V tem delu so priveditelji postavili 6 vrat. Od višine 1.700 m je šlo nato v polj položnem, toda precej vijugastem smuku do cilja pri prvih hrihah v Cortini Proga je bila dolga 4,5 km, višinske razlike pa je imela 1.125 metrov.

Italijani favoriti

Že pri treningih se je pokazalo da so nekateri domačini v odlični formi in seveda tudi do podrobnosti poznajo progo. Posebno trojica Alvera Menardi in Lacidelli je kazala odlični stil in tehniko, tako da spada po svojem znanju v elito alpskih smučarjev. Naša četvorica je imela za to tekmo predvsem premalo treninga, nekaj pa je bilo tudi smole in tako je prišlo, da smo s tremi tekmovalci (Koblerjem, Znidar-

Prvi tekmovalci za Zakopane

Danes sta odpotovala na FIS-tekme Praček in Heim z Jesenic. Z brzovlakom ob 13.07 odpotuje danes prvi del naše smučarske reprezentance na svetovno prvenstvo v Zakopane. Ta prvi del tvorita tekmovalca jeseniški »Skale« Praček in Heim, ki bosta zastopala v Zakopanem Jugoslavijo v alpski kombinaciji torej v smuku in slalomu.

Ker je naš smuk prva točka osemdnevnega sporeda svetovnega smučarskega prvenstva in je proga, na kateri bo to tekmovalje, običajno dva tri dni pred startom za trening zaprta, je naš savez sklenil poslati oba imenovana v Zakopane kar štiri dni pred ostalo reprezentanco, da jima nudi možnost, udomačiti se čim bolj na tekmovalni progi in to temeljito proučiti. Tem bolj je to potrebno tudi zato, ker oba zaradi prevelike zaposlenosti v privatnem življenju nista imela dovolj prilike, posvetiti se v zadnjem času intenzivnemu treningu.

Ciril Praček je uradnik KID na Jesenicah, rojen 1. 1913. Hubert Heim, eno leto mlajši pa dovršuje študij na medicinski fakulteti zagrebške univerze. Oba sta rano ob rami že čisto zastopala Jugoslavijo v tujini in si tudi nabrala lepo vrsto uspehov doma in na tujem, četudi se je Heim nekaj časa držal prav neverjetna smola. Oba sta se na letošnje sezono odlično pripravila in bila v januarju v odlični formi, ki jo bosta po kratkem treningu v Zakopanem gotovo spet dosegla.

Zelimo jima srečno pot — na dolgi poti za teško preizkušnjo jugoslovenskega smučarskega sporta.

Še v Zagreb pojdejo

Z današnjim opoldanskim osebnim vlakom (13.32h) odpotujejo vsi tekmovalci gorenskih in ljubljanskih smučarskih klubov — torej elita jugoslovenskega smučarstva v Zagreb in od tam na Sljeme, kjer bo jutri in v nedeljo državno prvenstvo v klasični kombinaciji. Prvič bo zagrebški vlak zapeljal toliko množico najboljših naših smučarjev v hrvaško prestolnico in prijazno Sljeme bodo po dolgem in počez prekrizale smučne naših olimpijcev, in-

Administrativni odbor stare skupščine

Beograd, 2. febr. p. Predsednik administrativnega odbora narodne skupščine dr. D. Mitrović Lutica, je sklical sejo tega odbora za soboto 4. t. m. ob 16. popoldne. Kakor znano, tvori ta odbor še poslanici bivše narodne skupščine, ker novi odbor še ni bil izvoljen.

Odgodene volitve delavskih zaupnikov

Beograd, 2. febr. AA. Z odlokom ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje so preložene na mesec marč volitve delavskih in nameštenskih zaupnikov v podjetjih, ki spadajo pod zakon o zaščiti delavcev.

13 žrtve avtomobilske nesreče

Berlin, 2. febr. AA. V bližini Imenaua se je prevrnil avtomobil, v katerem je bilo 13 ljudi. Pet ljudi se je ubilo, pet pa jih je bilo hudo ranjenih, ostali trije so dobili lažje poškodbe.

Smrt pariškega krvnika

Pariz, 2. febr. a. V 75. letu starosti je umrl Anatol Delbier, ki je 40 let opravljal poše krvnika v Franciji. Bil je eden najbolj znanih osebnosti v Franciji, čeprav ga je osebnost le redkokdo poznal.

Podrobni rezultati

1. Alvera Carletto (Cortina) 5:45,2, 2. Menardi Severino (Cortina) 5:47,1, 3. Lacidelli Alfonso (Cortina) 5:53,6, 4. Paliselli Giovanni 5:54,7, 5. Sili Franco (Predazzo) 6:06,8, 6. Apolonio (Cortina) 6:14,6, 7. Giardino 6:24,2, 8. Dibona 6:24,4, 9. Ghedina 6:30,6, 10. Alvera S. 6:39,3, 11. Confortola 7:01,7, 12. Kobler Stanko (Jugoslavija) 7:21,6, 13. Znidar Emil (Jugoslavija) 7:38,7, 14. Klein Bruno (Jugoslavija) 7:38,7.

Kako je šlo našim?

Znidar je prevozil progo dobro, imel pa je med zadnjimi vrati hudo padec, kjer je zlomil palico in je nato več kot polovico proge presmučal z eno samo palico. Z obema bi bil gotovo dosegel čas okoli 6 minut. Kobler je padel v ravlini, pri čemer je mnogo izgubil. Klein je bil stilno dober, smučal pa je zelo previdno in imel samo dva lahka padca, vendar je zato mnogo zaostal. Zvan je startal z rezervnimi smučmi, ker je svoje zlomil že pri treningu. V strm delu je imel hudo padec in se mu je pri tem odrgal jermen, tako da je izgubil smučko in je moral izstopiti. Glavni vzrok da v tej tekmi nismo mogli priti na najboljša mesta pa je v tem, da je treba za nastop na tako dolgi progi mnogo več treninga kakor so ga imeli naši, ker se morajo posamezniki deli temeljito proučiti in je šele potem dana možnost za takšno obvladovanje take naloge.

Zvečer ob 18 je bila razglasitev rezultatov in razdelitev daril, pri kateri smo bili jugosloveni večkrat prav priročno pozdravljeni.

Če bo vse šlo, kakor bi radi mi, bomo ta smučarski raj zapustili šele v telu turističnega dneva. Spored povratka smo sestavili tako, da bomo zvečer ob 11. spet na Jesenicah. Vsi zdravi in dobre volje, kakor smo bili preteklo nedeljo. R. K.

Minister za telesno vzgojo v Zagrebu

Zagreb, 2. febr. AA. Minister za telesno vzgojo M. Strojčević je obiskal danes ob 9.30 igrišče zagrebškega drsalnega društva Kraljice Marije. Sprejeli in pozdravili so ga odborniki tega društva ter ga seznanili z delom svojega kluba. Ob 10 je minister Maistrović prišel v prostore zveze sportnih zvez, kjer je sprejel zastopnike raznih sportnih ustanov. Ob 11 si je ogledal prostore sokolske župe, kjer ga je pričakoval plenum upravnega odbora in zastopniki zagrebških sokolskih društev. Namestnik stareš. sokolske župe Risljani mu je razložil delo v tej župi. Minister se je tu zamudil eno uro. Zatem je odšel k predsedniku mestne občine, kjer so razpravljali o vprašanju telesne vzgoje. Od tod se je minister odpeljal v šolo za civilno zaščito in je ob 13. prispel v Grajsko klet, kjer je bil gost zveze sportnih zvez.

Tekma v Zagrebu

Reprez. Zagreba : Gradjanski 3 : 3 (2 : 0) Zagreb, 2. febr. Pred 2.000 gledalci je danes reprezentanca Zagreba igrala s kompletnim Gradjanskim neodločeno 3:3 (2:0). Čudno je, da je izbrana enajstorka, ki je imela že dva gola naskoka, v drugi polovici tako popustila, da so »purgeri« izenačili. Za reprezentanco so zabili gole Concordijski Jazbec 2 in Beda 1, za Gradjanskega pa Lesnik 2 in Šipos 1.

Tekmo je dobro in objektivno sodil Milnarić.

Snežne ravnere

2. II. 1939. Pokljuka 1300 m: —15, sončno 90 cm snega, pršilo; Bohinj »Zlatorog« 530 m: —8, sončno, 15 cm snega, sren; Dom na Komni 1520 m: —7, sončno, 185 cm snega, pršilo; Mojštrana 650 m: —12, sončno, 30 cm snega, sren; Gorjuše 1000 m: —9, sončno, 60 cm snega, pršilo.

Eksplzija v Beogradu

Beograd, 2. febr. AA. Včera ob 19.20 je pred poslopjem v Jurišević ulici št. 4 eksplodiral majhen zaboj, poln eksplozivnih snovi. Zaboj je bil postavljen v kot pred vhod. Zaradi eksplozije je poškodovan zid pri vhodu in je razbitih nekaj oken ter steklo pri ograji dvigala v bližini vho-da. Človeških žrtev ni bilo in tudi nihče ni bil ranjen. Uvedena je preiskava.

Komercialni šef beograjskega radia

Beograd, 2. febr. a. Uprava radia Beograd je angažirala za svojega komercialnega ravnatelja in za zastopnika generalnega ravnatelja Slavka Siroševića, ki je že zavzemal položaj ravnatelja velikih podjetij, med njimi tudi Zveze angleške industrije. Najpomembnejšo vlogo je igral na položaju generalnega direktorja »Putnika«.

Vremenska napoved

Zmursko vremensko poročilo: Na zapadu jasno vreme, v vzhodni polovici delno oblačno. Precej mrzlo v vsej državi, razen v primorju. Najnižja temperatura v Kuprešu —12, najvišja v Divuljah 12 C. Zmurska vremenska napoved: Mrz se bo nekoliko povečal, povetini jasno na zapadu, delno oblačno na vzhodu. Na skrajnem vzhodu utegne snežiti. Dunajska: Zjutraj megla, podnevi vedro, mrzlo vreme bo trajalo še nekoliko dni.

PROSLAVA V NAŠI DRAMI

Ljubljana, 2. febr.

Z majhno zamudo, ki so jo zakrivilo dogo-ki znanjega značaja je danes Narodno gledališče na prav lep način praznik spomin na Ivana Cankarja največjega slovenskega pisatelja in dramatika ki se je pred štirinajstimi leti za zmerom poslovo od nas Narodno gledališče je slovenski združilo z 20letnico slovenske drame odkritje Cankarjevega pomena, ki je delo kiparja Nikolaja Pirnata, v avli dramskega gledališča.

Številni predstavniki

K svedenosti se je zbrala množica občinstva z najodličnejšimi predstavniki na oči in ušesa v kulturne javnosti na celu Med drugimi so bili prisotni podban dr. Majcen, z načelnikom prosvetnega oddelka banske uprave dr. Sušnikom, pomočnik komandanta dravske divizije brigadni general Dodič zastopnik mestne občine mestni svetnik prof. Kranjc, predsednik Akademije znanosti in umetnosti, univ. prof. dr. Nahtigal s tajnikom univ. prof. dr. Krekom, rektor univerze dr. Kušej, z dekanom filozofske fakultete dr. Kidrič, predsednik Narodne galerije dr. Windischer, zastopniki Pen-kluba in Društva slovenskih književnikov, ki sta skupno z upravo Narodnega gledališča priredila slovesnost, tvorec Cankarjevega spomenika akad. kipar Pirnat, zastopnik Zdrženjaca jugoslovenskih dramatičnih avtorjev Momčilo Milošević iz Beograda, zastopnik za grebške sekcije Zdrženjaca gledaliških igralcev Janko Rakuša, upravnik mariborskega gledališča dr. Brenčič, in zastopnica mariborskih gledaliških igralcev Zakrajškova, predsednik Zveze kulturnih društev prof. Jerni, predsednik Zveze jugoslovenskih naprednih akademskih starešin Vrančič, podpredsednik ljubljanske sekcije Jugoslovenskega novinarstva združenja Borko, predsednik Vodnikovih družbe ravatelj Pustoslavšek s tajnikom dr. Karlinom, predsednik ljubljanske sekcije Jugoslovenskega profesorstva društva prof. Grafenauer, zastopnik ljubljanske sekcije Jugoslovenskega učiteljskega združenja in še številni predstavniki ravnih prosvetnih organizacij in ustanov. Kakor se za počastitev Cankarjevega spomina spodobi je bila posebno častno zastopana mladina

Oton župančič svojemu pokojnemu tovarišu

Zbrane goste je nagovoril upravnik Narodnega gledališča, predsednik PEN-kluba Oton Župančič, ki je med drugim poudaril: »Z odkritjem tega spomenika se Narodno gledališče skromno oddoljuje pisatelju, ki je udaril temelje moderni slovenski drami in dal s tem našemu zavodu največjo notranjo upravičenost. Od Linhart, ki je postavil s svojimi poslovenim in preslovenim »Matičkom« čvrsto in čilo dete iz ljudstva Slovencev pred

Kruh naš usakdanji

»Pecivo, prosim!«
Natakar nosi na krožniku majhno, mlečno, cesarsko žemljico Roka, ki sega po njej, ima na srednjem prstu svetel obroček.

Noči so deževne in hladne. Kaplje dežja padajo počeno na okna in bijejo ob šipe. Nič se ne pozna na mlečni cesarski žemljici. Bila je napravljena ponoči. Okrog tretje ure zjutraj. Mesto z osemdeset tisoč prebivalcev je spalo. Ko se bo zjutraj prebilo, bo jedlo kruh, bel ali črn, petrečke ali pancerce, makove, mlečne ali maslene kruške.

Dolge so noči od enajste zvečer do osme zjutraj. Temperatura v pekarni raste. Ogromna peč požira premog in kazele na urah kazele stopinje. Nad dolgo mizo gori električna luč. Pod lučjo so s črnolom napisane številke naročenega peciva. Velik kotel se počasi vrtil. Močna železna roka mest testu. Trije železni prsti se enakomerno dvigajo in spuščajo. Enakomerno se vrtil kotel.

Hitro, hitro, hitro!
Kakor da je nekje v zidu skrit stroj, ki preteče brni. Hitro hitro!

Nihče ne govori. Peč se segreva. Kurjač včasih dvigne glavo in pogleda proti uri, ki visi na zidu in neslišno tiktaka. Dolgi loparji leže pripravljeni. Kakor bi bile roke stroji, se naglo pregibajo. Mehko, belo testo na mizi se leno razleže. Roke se ne smejo zaustaviti. Prav tako ne, kakor kazele ure. Nihče ne govori. Sliši se samo padanje testa po mizi. Človek naglo reže testo in ga meče na tehniko. Tristo, štiri, sto, petsto enakih kosov — za bele gladke štručke. Njegove roke so postale prav tako občutljive kakor tehniko. Štirje pari rok mesijo, oblikujejo. Trideset, petdeset, stotih kosov je razpostavljenih po pekarni. Na deskah so razvrščene košarice s štručkami, ki vzhajajo.

Dolgi lopar naglo drsi iz peči. Prve bele gladke štručke gredo v peč. Kmalu začne dišati. Zrak v pekarni je vroč. Pot lahko liže s čela — roke morajo mesiti, oblikovati. Petdeset, tisoč kosov. Trideset makovih, štiri, sto dvajset žemljic. Šestdeset rangeljčkov. Iz peči diše strovine — dišad, premog, moka, kvas, sol, mleko, maslo, sladkor, olje. Nekaj so pozabili napisati pod seznam strovin. To je delo. Delo od enajste zvečer do osme zjutraj. Noge nabreknejo od stoje. Vročina se je kakor pijavka vpila v telesa, v gole roke in v razgledane hrbte in prsa. Iz razgred peči diši deo — odeniki prstov so izginili. Jutri se na mlečni cesarski žemljici ne bodo videli vtisi velike, hrpave dlani, ki je mesila, se pregibala v naglem ritmu in iz strovin, katerih imena vise odviska na poli papirja nad mizo, ustvarjala kruh.

Osemdeset tisoč parov rok bo jutri poselalo po rženih, belih, črnih, mlečnih štručkah, žemljah, kajzericah — nekateri bodo dajali zanje svoje poslednje dinarje iz preluknjanih žepov. Kruhal Najdragocenejše dišave ne morejo odtehtati prijetnega vonja svežega kruha.

Ob okna bijejo kaplje dežja. Okrog sto dvajset parov rok mesi, sto dvajset parov nabreklih rok se v naglem tempu pregiba, ker vroče peči so lačne.

Dobrodušen Bosančev obraz se smehlja, ko pravi, ne da bi prenehali mesiti:

»Da, ljudi spijo i čekaju, da im pek kruh donese i još ga zeštopaju.«

oči s krepko poudarjeno narodno in de-mokratsko noto, je bilo naše prizadevanje v tej smeri bolj poskušanje kako bi shodilo na deskah ki pomenijo svet. Mnogo je tega navdušenja, mnogo napora in tudi nadarjenosti in uspeha — in vendar je bilo le redkokateremu našemu dramatikom ustvariti delo ki bi bilo globlje zaresalo in bi se bilo moglo trdno obdržati na odru. Sele Cankarjev borbeni duh je pogel zopet široko in globoko ter krepko zajel probleme ki so razgibali slovensko duševnost. Sele on je z veliko etično resnobno zgradil naše življenje in ga razgrnil pred nami v živih slikah, duhovitih prizorih in ostro očitanih konfliktih da smo spet gledali podobno svoje dobe in slišali nje kritiko. Vsaka njegova nova drama je bila ne le literarna, temveč družaben političen dogodek, ki je vzbudil buren odmev v življenju. Bila je pozumno dejanje v borbi za sprostitve slovenskega duha iz spon malomeščanstva in tesnorske miselnosti. Njegove drame niso bile zaključene, ko je zadnjič pala zavesa, nadaljevala so se v naši javnosti, vzemirjale so srca, opajale in oplajale duše še dolgo po predstavi.

Dosti je ostalo burje ob njegovem delu — je nadaljeval O. Župančič — in še danes niso uravnovešene tehnične ki merijo njegovo ceno. Toda ne gre nam tu za gočo estetiko, tudi ne za svetovna merila. Gre nam za docela intimen slovenski fakt ki bi ga kot gledališki človek razložil morda najbolje takole: Med pripravljanjem katerega koli Cankarjevega dela čutiš v gledališču kakor pred največjim deli svetovne dramatik. Tisto silno vzemirjenje in rojenje ki priča kako se vsi od prvega do zadnjega zavedajo da stojijo pred prav posebno pomembno za nas prevažno nalogo. Vsak režiser ki mu je poverjena uprizoritev take Cankarjeve igre vsak igralec ki mu je dodeljena ustvaritev take Cankarjeve osebe, si je v svesti da se ne ukvarja samo s tehničnimi odskrim in zgolj umetniškimi vprašanji in skrbmi, temveč da luči neko skrito ledro ki oklepa dragoceno vsebino etično velike pisateljeve osebnosti. Silehni se čuti odgovornega za neko razodetje, ki mu ga je pesnik zaupal in trepete v svetem strahu ali ga bo s svojo ustvaritvijo resnično sporočiti tistim, ki ga bodo gledali in poslušali. Ta svet strah je notranji akt ljubezni in po-

polne vdanosti geniju, in oznanja neizpodbitno dejstvo. Cankar je naš dramatični katekohen in slovenski dramatični izgovor. Dolžnost poglabljati se v njegova dela prodirati v njegovo skrivnost, skušati dati njegovim likom veren obraz in ga čedalje bolj in bolj približevati občinstvu.

Ivan Cankar! Najponosneje dvignjena glava na našem jugu! Ta glava, ki se nam bo zdaj pokazala vilita v bron, se ni nikoli uklonila. A kipar jo je sklonil v zamišljenosti in modrosti ki je Cankarja po letih bojev in bitanj predahnila z ljubeznijo in odpuščanjem. Nekoliko utrjena malce zasenčena glava poeta ki je proti zatonu svojih dni iztrgal iz sebe zadnje skrivnostne besede: »Mat! — Domovina — Bog!« Besede ki so v enem, samem loku objele naš izhod, naše torišče na svetu in naše poslednje zatočišče. Naj se odgrne in nas prevzame s svojo veličino za drag spomin in opomin!

Poklonitev in akademija

S temi besedami je pesnik odkril spomenik, ki predstavlja spoštovanja vredno umetnino in je v največji meri veren liku Ivana Cankarja kakršni živi v pomenu vseh ki so ga poznali. V kratkem nagovoru ga je podban dr. Majcen sprejel v varstvo banske uprave. Nato so se Cankarjevemu spomenu poklonili še zastopnik UJDA Milošević, upravnik mariborskega gledališča dr. Brenčič, zastopnica mariborskih igralcev Zakrajškova, zastopnik zagrebške sekcije Zdrženjaca jugoslovenskih igralcev Rakuša, ki je v lepih besedah poudaril tesne vezi med ljubljansko in zagrebško Talijo, in predsednik ljubljanske sekcije Drenovec, ki je razen v imenu slovenskih spregovoril tudi v imenu srbskih igralcev. K vnožju spomenika je bila položen kopa krasnih vencev iz Ljubljane, Maribora in Zagreba. Odkritju spomenika je v gledališču sledila slovesna akademija, na kateri je imel predsednik Društva slovenskih književnikov prof. France Koblar globoko zamišljen govor o pomenu Cankarjevega dela za slovensko kulturo in posebej še za današnji čas. Nato so člani drame g. Šaričeva, Debevec, Levar in Jan recitali nekaj izbranih odlomkov iz Cankarjevih del. Vsa prireditve je na občinstvo napravila resnično globok vtis.

Tragična smrt dr. Vase Savića in njegove asistentke dr. Marije Kučerjeve

Skočila sta iz četrtega nadstropja in se ubila

Beograd, 2. februarja

V Beogradu je izvršil v pretekli noči samomor znani beograjski zdravnik dr. Vasa Savić, takoj za njim pa se je sama ubila tudi njegova asistentka dr. Kučerjeva. Dr. Savić, ki je bil znan kot specialist za zdravljenje pljučnih bolezni, je skočil iz četrtega nadstropja v Brčanih ulici 28/b na cestni tlak in obležal mrtve. Takoj za njim je iz istega stanovanja skočila njegova asistentinja dr. Marija Kučerjeva, ki je prav tako obležala mrtva.

Pokojni dr. Savić je bil najuglednejši fiziolog v državi. Šel prav posebno je znan tudi v Sloveniji, saj je bil dolgo leta upravnik zdravilišča za pljučne bolezni v Topolščici pri Šoštanju. Po letošnjem pravoslavnem božiču pa je bil premeščen za primarija na oddelku za pljučne bolezni v Beogradu. Na tisoče jetičnih bolnikov se mora njemu zahvaliti za vrzveno zdravje. Dr. Saviću so

ponujali mnogo služb v tujini, posebno v Nemčiji in Švici, vendar ni hotel nikamor iz domovine. Odkar pa je prišel v Beograd, je kazal znake močne pobitosti in sta ga zato skrbno čuvali njegova mati in asistentka dr. Kučerjeva.

Preteklo noč se je dr. Savić dolgo pogovarjal z materjo. Okoli 2. zjutraj pa je dejal, da pojde v posteljo. Ko se je za trenutek odstranil od matere v sobo, je mati že začela, da odpira okno, in je takoj prihitela za njim. Prišla je še, da ga je prišla za rob obleke, toda zadržati ga ni mogla več. Za materjo je prihitela v sobo še asistentinja dr. Kučerjeva. Ko je videla kaj je storil njen šef, je brez oklevanja še ona skočila za njim v globino. Policija je uvela preiskavo. Dosele se niso nikjer našli nobene poslovilnega pisma. Trupli obeh po kojnikih so prepeljali v proekturo. Tragična je zbudila v Beogradu mnogo obžalovanja.

Kmetje terjajo izpremembo lovskega zakona

Poiskati bo treba izhod za zadovoljitev obeh strani

Litija, 2. februarja

Zdaj ob začetku leta pobirajo razna društva članarino. Tako tudi naša marljiva podružnica Sadržarskega in vrtnarskega društva. Voditelji sadjarstva v Zasavju pa imajo precej zagrenjene trenutke: iz vrst članstva stopajo oni sadjarji in vrtnarji, ki so tudi člani Lovskega društva. Obe vrsti članstva dolguje, ki povzročata našim kmetom posebno pa še sadjarjem, občutno škodo, in zato so naperili naši obdelovalci zemlje pravdo proti divjemu zajcu. Ob koncu lanskega leta so se sestali k posvetu člani lanskega sreskega odbora iz vsega litijskega okraja. Sestavili so na bansko upravo spomenico, ki se glasi takole:

»Zaradi ogromne škode, ki jo napravila zajec sadjarjem tukajšnjega okraja iz leta v leto, prosimo sadjarji sadjarskih podružnic iz Litije, Zagorja, Dobove, Poljske, Smartna, Police, St. Vida in Kresnic ter zastopniki kmetijskih podružnic iz Stane, Zagorja, Izlake, Sv. Gore, Smartna, St. Vi-

da, Primskovega in Vač, zbrani na sadjarskem posvetu v Litiji pod okriljem sreskega kmetijskega odbora da se lovski zakon spremeni tako, da bodo upoštevane koristi kmetijskega gospodarstva, zlasti glede zaštite pred zajcem in škodljivimi pticami. V prepričanju, da iznašamo večletne želje vseh tukajšnjih sadjarjev, prosimo bansko upravo, da se za reč resno zavzame.

Vloga, ki je bila odposlana odločilnim činiteljem je razjezila naše lovce, zato nočejo biti več člani Sadržarskega in vrtnarskega društva. Sicer pa se med sadjarji in lovci vse naše banovine razvija zadnji čas ljuta borba, ker so začeli sadjarji sveto vojno proti dolguhcu.

Vsako leto napravi zajec po vsej banovini veliko škodo, ker v zimskih mesecih ogleda premnogo mlade drevesca. Pred zajcem varujejo mlada drevesca s tem, da jih mažejo z apnenim beležem zavajajo s slamo ali delajo okrog sadovnjakov visoke plotove. Vendar pravijo sadjarji, da

Palčki se oglašajo v mokriških gajih

Velika Dolina, konec januarja. Debeli dve uri hoda od Brežic po državi. Cesti na dolenski strani stoji na robu Gorjancev stari, znameniti grad Mokrice s krasnim naravnim parkom. Vsakovrstno izbrano drevo, od košatih platan, vaskovrstnih smrek, cipres, zlatih bukav, do izbranih grmov in grmičev, je na velikem kompleksu razporejeno okoli stare trdnjave. Zdaj, ko je odjuga pobrala zadnje snežne plohe po dolinah in dolinčah, ko tu pa tam zvončijo in trobentice kukajo izpod zemeljske ruše, se v grmičevju oglašajo milni pevček eden najmanjših naših ptičkov — palček. Drobni ptiček, saj je za krajčkom drugi izmed naših najmanjših krilatcev.

Ce greš po parku in zaviješ v samotno kjer izvira potoček — sredi nekoč takorepo urejenega parka, da se je po pravici kosal z marsikaterim mestnim — opaziš drobnega palčka, oblečenega v preprosto rjavo srajčko, ki ga je okrašena v bolj temnimi povprečnimi programi. Perutnine so belo pikčaste, rjast rep je privlačen. Samica je svetlejša. S šiljastim in malo zakrivljenim kljunčkom pobira muhe, pajke in drugo golazno, ki jo najde pod listjem, v razpokah zidu i drugod. Če stopiš bližje, ne bo odletel, ampak sbrorito se bo smukal v gošči, ker se človeka prav nič ne

boji. Drzno in navihano skače od veje do veje. Tako pristrčno se vede, da nora vzbudi ljubezen pri ljudih. Seveda, najraje ima zatišje, kjer ljudja skozi goščo studeček. Ko sem se letos smučal po mokriških jasnih — kar dobro तरीče za beli sport! — so se tu pa tam dvignile cele črede palčkov in odcincale v drugi grm. Očeli niso, kajti palčki so slabi za letanje. Najraje skačejo na goščah. Tudi na vrhovih drevesih jih težko kdaj zapaziš. Venomer skakljajo in potresa, z repi. Čim s prvi znanilci pomladj pokukali iz zemlje, se že čuje milo palčkovo petje.

To je ptič, ki ga tudi sredi zime ne mame dobra volja in zanimivo je, da tudi v največjem mrazu, ko bela odeja pokriva grmičevje, ko vrabci in strnadi čivkajo na se mile viže, — palčki skačejo pod koreninami dreves, v gošči in grmovju ter upajo na bližajočo se pomlad. To upanje izraža mali pevček s krasnim perjem. Zatišje se zdaj proti koncu januarja zgoda. Zjutraj odlašča Čudovito je njegovo petje, tu pa tam spominja na kanarčaka. Se bolj čudovito pa je, odkod tako mile pesmice, pa tako močan glas, ko je živalca tako mahnal. Vedno je dobre volje, vedno nam gostoli.

Samica je precej muhasta. Ze zgoda

je taka obramba težavna, zamudna in draga. Mnoge zime zapade tako visok sneg, da skrije celo ograje, in tedaj priskaklja zajček kar preko zakrite ograje v sadovnjah in pustoši po njem. Tudi letošnji zimo se je že zgodilo nekaj takih primerov, da je sneg skril ograjo in napravil zavajajočo pot do mladega drevja.

Nekaterim občanom vržejo lovske skupnine izdatne dohodke. Zato so sadjarji sprožili misel, naj bi šel dohodek iz lovske skupnine v poseben sklad morda pri sreskem kmetijskem odboru iz tega sklada bi se podpiralo pri nas sadjarstvo. Med drugim naj bi se posestnikom nabavljale ograje za obvarovanje pred škodljivimi človekom.

Za enkrat še ni upanja, da se bo začel spor kmalu rešiti. V korist našega kmeta,

Razmah letalskega sporta na Gorenjskem

Zbor Aerokluba na Jesenicah je pokazal lep napredek

Jesenice, 2. febr.

V Kazini na Jesenicah je bila glavna skupščina Aerokluba »Naša krila«. Obilastni odbor je zastopal predsednik g. dr. Orel iz Ljubljane, ki je obljubil klubu izdatno podporo in pohvalil izredno uspešno delovanje Jeseniški Aero-klub ima vse pogoje da se razvije v močno jadralno organizacijo. Jedro kluba tvorijo diplomirani inženjerji tehniki mehaniki in piloti katerih strokovne sposobnosti in vrlin jih usposablja za vse stroke tega najbolj sodobnega in privlačnega sporta.

Skupščino je vodil predsednik inž. Ciril Rtekar iz poročil klubovih funkcionarjev je razvidno vsestransko uspešno delo kluba. V prvem letu obstoja Aeroklub šteje že 230 članov, tako da le še zdi najmočnejši jadralni klub v Sloveniji. Jadralna skupina je sama brez kakšne denarne pomoči zgradila tri jadralna letala, ki nosijo imena »Poročnik Maleša«, »Kragulj« in »Pulex«. Na pobudo Jeseniškega Aerokluba se ustanavljata nove »adralne« skupine v Lesah in Kranjski gori, tako da bodo Gorenjci zavzeli najvidnejše mesto tudi v jadralnem sportu. Aeroklub je lani priredil na Jesenicah prvo razstavo ja-

drainih letal in modelov ter odlično uspešni letalski dan na Poljanah, ki je pritegnil izredno zanimanje občinstva iz široke okolice. Lansko leto je napravilo 14 letalcev izpit na Blokah. Vodstvo si je tudi za tekoče leto nadelo zelo veliko nalogo. Po možnosti si bo uredilo primerno letališče »hangarjem nabavilo si bo avto za prevoz moštva, jadralnih letal ki bo služil tudi pri startanju. Vsa pozornost pa se bo polagala vzgoji letalcev, tako da se bo v tem letu lahko prijavilo 40 letalcev za oolaganje izpita.

Pri volitvah je bil izvoljen večinoma stari odbor z inž. Cirilom Rtekarjem in inž. Crtom Pretnarjem na čelu. Za tehničnega vodjo jadralne skupine je bil izvoljen pilot Izidor Ručigaj, za vodjo modelne skupine pa tehnik Vaso Terseglav. Po volitvah se je razvila stvarna in zanimiva debata, ki je pokazala resno stremljenje prisotnih za čim uspešnejše delo v prid razvoju letalskega sporta, ki bo v potrebi služil obrambi domovine kakor v drugih državah.

Uprava hoče k aktivnemu delu pritegniti čim več članstva in se bo pri tem držala načela: »Leta tisti, ki dela!«

V Murški Soboti bo letos velika matura

Po enajstih letih spet celotna gimnazija

Murška Soba, 1. februarja

Gimnazija v Murški Soboti ima letos spet vseh 8 razredov in bo na njej po enajstih letih spet velika matura. Noben srednješolski zavod v naši banovini ni pretrpel toliko sprememb z ukinitvami in ponovnimi otvoritvami višjih razredov. V našem časopisu je bilo izpolnjenih mnogo stolpcev o upravičenih prizadevanjih ljudstva za ohranitev popolne gimnazije.

Zgodovina soboške gimnazije nam pred 20-letnico njenega delovanja kaže tale razvoj: Gimnazija v Murški Soboti je bila odprta že s šolskim letom 1919/20 torej takoj po osvojenju Slovenske krajine. Najprej je bil odprti prvi razred, nato pa postopno vsako leto naslednji. Zavod se je moral v začetku boriti z velikimi težavami. Iz medvojnih osnovnih šol so prihajali v gimnazijo učenci prav slabo podkovani v materinščini; saj so po osnovnih šolah učili povečini narodna nasprotni učitelji. Poleg tega pa so razni bujski ki se niso hoteli sprijazniti z novim stanjem v Jugoslaviji, skušali ovirati delo slovenskega srednješolskega zavoda. Po prvih letih pa je delo prišlo v pravi tir in gimnazija je postala za rišče prosvete in Prekmurju, ki je omogočilo ljudstvu Slovenske krajine srednješolsko izobrazbo in dostop do inteligentnih poklicev.

V letu 1926 sta bila zaradi premajhnega

števil učencev ukinjena 6. in 7. razred. Po dolgi borbi in enodusnem nastopu vse Slovenske krajine za svoje upravičene zahteve, so naslednje leto odprli višje razrede kot samoupravne in leta 1928 je bila v Murški Soboti prva velika matura, naslednje leto pa druga, potem pa je bila zaradi pomanjkanja sredstev samoupravna višja gimnazija ukinjena. V šolskem letu 1930/31 je bil spet 5. razred samoupraven naslednje leto pa je tudi ta odpadel in ostala je samo državna nižja gimnazija.

V šolskem letu 1935/36 je bila po dolgi in številnih akcijah spet postopno odprta višja samoupravna gimnazija. Mestna občina je prevzela vzdrževanje samoupravnih razredov, banovina pa je priložila vsako leto znesek 40.000 din kot svoj prispevek. V decembru 1936 pa je bila s kraljevim ukazom pretvorjena nepopolna gimnazija v popolno s tem, da se je v prihodnjem šolskem letu 1937/38 odprli 5 razred in vsako naslednje leto višji. Tako ima letos naša gimnazija 6 državnih razredov, 7. in 8. pa sta samoupravna. Skupno ima zavod 600 učencev, torej več kakor kočevska, novo-meška ali ptujaka gimnazija.

»Ali ima tvoj mož novo obleko?«

»Mislim, da je nima.«

»Pa se mi zdi tako izpremenjen.«

»Saj je le moj novi mož.«

Š A H

Kranj, 1. V nedeljo 29. t. m. je delavni »Kranjski šahovski klub« odigral dve prijateljski tekmi. Prvi razred je igral v Ljubljani proti »Zemljarskemu šahovskemu klubu«, kateri mu se je v nedeljo 22. t. m. boril neodločeno, drugi razred se je pa doma pomeril s »Škofješkimi šahovskim klubom«. V obeh tekmah so se igralci »Kranjskega šahovskega kluba« dobro izkazali. Prvi razred je v Ljubljani to pot zmagal nad železničarji s 6½ : 1½ točkami, drugi je pa dobil boj s škofješkimi s 5 : 3 točkami. S tema dve ma zmagama so kranjski šahisti pokazali, da očitno napredujejo, tako po uspehih, kakor po znanju in podjetnosti. Kot naslednji večji prireditelj nameravata kranjski in škofješki šahovski klub organizirati pod okriljem »Slovenske šahovske zveze« aredi februarja brzoimir za prvenstvo Gorenjske, ki se ga bodo poleg najmočnejših igralcev iz Ljubljane udeležili igralci vseh šahovskih klubov Gorenjske. Brzoturnir bo v Škofji Loki in bo kot prva prireditelj te vrste na Gorenjskem gotovo zbudil tako pri šahistih kakor pri ostalem občinstvu veliko zanimanje.

Ples Jadranske straže
4. februarja na Taboru

tere. Včasih strada, da so le mali sili in preveč ne čivkajo iz gnezda. Naravno je, da tako drobne stvarce nerade zapuste topli dom. Se potem, ko ves rod zapusti gnezdo, se drži skupaj v grmovju, ker mu je še vedno potrebna pomoč starih dvoh. Končno, ko so prepuščeni sami sebi, stara dva vnovič valita. Tako ni nič čudnega, če so se ravno v mokriški gošči izredno zaredili, kjer jim ugaia lega. Sicer pa je palčki rod povsod pri nas v večji ali manjši meri zastopan, v višjih in nižjih legah. Zdaj, ko je sneg skopnel, se palčki oglašajo v grmovju. Mokriški gajji in logi so polni teh drobnih pevcev, ki še sedaj gostole po goščavah. Ko se bo semkaj vrnil še kralj pevcev — slavček, bo res pravi koncert ob večernih in jutranjih urah v mokriškem parku.

Kakor kdo gleda.
Dva teniška igralca sta se borila za zmago. Zmagal je profesional, amater pa je bil premagan. Navadno je tako, da ostanjejo sportniki med seboj prijatelji, tu pa se je amater ujezil na profesionala in mu je brez ovinkov rekel: »Kaj hočete? Nekateri ljudje se pač bore za denar, drugi pa za čast.«
Profesionala so te besede pogrele in mirno je odvrnil: »Vsak človek se bori za tisto, kar najbolj potrebuje.«

E. G.

Strel v grajski knjižnici

Roman

»Torej je res«, je zmagoslavno zagrmel sir Reynold, »da je bil Gerald Fawcett vaš ljubimec?«

»Ne, ne, ne!« je zaklicala Pamela, vsa žareča od sramu.

»Zapriseženi ste, in laž pred sodiščem ima grdo ime — krivo pričevanje! Gerald Fawcett ni bil vaš ljubimec samo prejšnje čase, ampak še tisti mah!«

»To ni res!« je hripavo odvrnila Pamela. »Prisežem, da ni bilo, odkar sem se poročila, ničesar več med nama.«

»Aha! Torej priznate, da je pred poroko nekaj bilo med vama?«

»Menim, moji lordi«, je rekel Rapier in se ozrl po plemenitem krogu, ki ga je obdajal, »da je priča odgovorila na moje vprašanje, ali je imela razmerje z Geraldom Fawcettom, in to v pritrilnem smislu.«

Rapierjev končni govor je bil mojstrovina. S preračunano spretnostjo je izbral sleherni odtonek svojega krasnega, gibčnega glasu. Ko si poslušal to zvito preprostost, si kar čutil, da govori iz njegovih ust duh vsega plemiškega stanu. Tako veličastna so bila načela, ki jih je izražal, in tako prejavljalo se je znal dobrikati veleumnim poslušalcem, da so celó novopoplenjeni milijardi med njimi čutili, kako jim poljevo v žilah reke viteške in grofovske krvi. Omenil je obtoženčev neoma-

50

deževano poprejšnje življenje ter ga opisoval kot dobrega veleposelnika, očetovskega prijatelja svojih zakupnikov, zgledega lastnika premogetovih rudnikov, blagega soproga in očeta, ki je ljubil ženo in otroka nad vse, znamenitega učenjaka, priznanega raziskovalca in odličnega zbiralca.

»Ali, moji lordi, tudi najmiroľubnejšemu človeku časih napoči trenutke, ko mora ubijati, drznem se reči: ko naj ubija! Predstavite si nezasišano obdolžitve, ki mu jo je sir Fairfax zabrusil v oči! Zvest viteškim načelom svojih prednikov, se jo stanovito brani ponoviti, da bi obvaroval drago ime osebe, ki jo ljubi bolj kakor svoje življenje. Teh besed, moji lordi, teh točnih besed ne bomo nikoli izvedeli. Kakor koli se konča ta pravda in kakršno koli sodbo izrečete — te besede ostanejo pokopane v njegovem sru, pod pečatom njegove ljubezni in njegovega viteštva.«

Zvonki igralski glas je trobil dalje:

»... državni tožilec pravi, da pred tem sodiščem, ki je najvišje v deželi, ne sme biti ugodnosti za nikogar. Nihče tega tako ne izprevidi kakor jaz, moji lordi. Moj klient ne pričakuje in ne želi nobene ugodnosti. Vse njegovo ravnanje, od trenutka, ko je obvestil policijo, pa do današnjega dne, priča, da mu je samo do pravičnosti. In vse, kar imam še pripomniti, moji lordi, je tole: dajte, da bodo narokovala vašo odločitev ista plemenita načela, ki je iz njih izšlo vsako posamezno dejanje lorda Colchestra, vašega para, ki stoji tu pred vami in čaka sodbe.«

Juanita je dvignila slušalo.

»Si ti, dušica?« je vprašal John. »Zanimalo te bo, da so ga spoznali za krivega. Zelo milo kazni je dobil — z ozirom na spremljajoče okoliščine — namreč tri mesece zapor, ki jih je seveda že prebil, ko je čakal obravnave.«

»Kaj pomeni to?« je vprašala.

»Da je prost.«

»Oh!«

»Zdi se, da nisi bogve kaj vesela, dragica?«

»Pač, pač, a mnogo važnejši mi je ubogi fant, ki bo stal v četrtek pred sodniki.«

Chelmsford

Prvič v svojem življenju je začutil Meredith nekaj težkega, ko je stopil v ječo. Kajti bila je celica obsojenca na smrt.

Obravnava je bila v četrtek. Lord Colchester, ki so ga zaslilišali kot pričo, je bil takoj odpotoval na Korziko, kjer je hotel ostati nekaj tednov. Pamela je bila ostala pri tašči v Mardleighu. Pri navzkrižnem zaslišanju je bil moral Fawcett priznati, da je bil v gozdičku, malo preden je počil strel, in pod vprašanji državnega tožilca, ki so se usipala nanj, je bil tudi priznal, da je tam »nekoga pričakoval«. Vsi polkusi, dognati, kdo je bil ta nekdo, so se razbili ob trdovratni molččnosti mladega moža. Glede na to vedenje je državni tožilec tem laže prepričal porotnike, da je neznan »nekdo« gola izmišljotina. Pamela Colchestrka je morala prebiti novo božjo sodbo, ki je bila skoraj za las enaka prvi. Vkljub sijajnemu branilčevemu govoru je bi-

Gospodarstvo

Češkoslovaško gospodarstvo v novih mejah

Kmalu po določitvi novih češkoslovaških mej so bile v inozemskih listih objavljene številne statistike o tem, kaj je Češkoslovaška z odstopitvijo sudestskega ozemlja in južnega dela Slovaške izgubila in kaj ji je ostalo. Te številke so bile le deloma točne. Češkoslovaški državni statistični urad je v zadnjem času objavil za neseljive podatke, ki se nanašajo na češkoslovaško gospodarstvo v sedanjih mejah. Te dni je bila objavljena tudi statistika češkoslovaške zunanje trgovine za zadnje lanske četrtletje.

Češkoslovaška trgovinska bilanca je nadalje aktivna

Kakor je znano, je Češkoslovaška v prvih dneh oktobra odstopila Nemčiji sudestsko ozemlje, tako da se z oktobrom začne novo življenje druge češkoslovaške republike. Ker v oktobru se niso bile definitivno določene meje in je v češkoslovaškem gospodarstvu vladala popolna negotovost, je razumljivo, da sta izvoz in uvoz v tem mesecu padla na minimum. V novembru je pričela češkoslovska industrija zopet izvažati zlasti na podlagi prejšnjih kupčij, povečal se je tudi uvoz, čeprav v manjši meri. V decembru se je češkoslovaški izvoz nadalje dvignil, še v večji meri pa se je povzpela uvoz, ker češkoslovaška industrija prej ni mogla dobiti iz inozemstva surovin, zlasti pa zaradi tega, ker je po odstopitvi sudestskega ozemlja nastala znatna potreba po uvozu premoga. Tako je imela Češkoslovaška v decembru nekoliko pasivno bilanco, medtem ko je bila bilanca v oktobru in novembru aktivna. Kako je v zadnjih treh mesecih lanskega leta prišlo do vzpostavitve trgovinskih odnosov z inozemstvom, nam kažejo naslednje zanimive številke o gibanju izvoza in uvoza (v milijonih Kč):

	izvoz	uvoz	saldo
oktober	213,8	113,6	+ 100,2
november	657,1	515,6	+ 141,5
december	851,1	870,6	- 19,5
okt. - nov.	1722,0	1499,8	+ 222,2

Češkoslovaška trgovinska bilanca je bila v zadnjem četrtletju aktivna za 222 milijonov Kč. Decembrska pasivnost je bila, kakor rečeno, le posledica velikega uvoza surovin zaradi izpopolnitve rezerv in je računati s tem, da bo Češkoslovaška tudi v novih mejah imela aktivno trgovinsko bilanco. Povprečna mesečna vrednost češkoslovaškega izvoza je v zadnjem četrtletju 1937 pri ugodnejši svetovni konjunkturi dosegla 1120 milijonov Kč. V decembru lanskega leta pa je znašal izvoz okrajnjen Češkoslovaške 851 milijonov Kč, to je 76% vrednosti izvoza pred enim letom. Ze v decembru je bil torej navzlic slabši izvozni konjunkturi kakor pred enim letom češkoslovaški izvoz večji nego se je pričakovalo glede na okoliščine, da je Češkoslovaška izgubila preko 30% svoje produkcijske kapacitete.

Zanimivi so tudi podatki, ki jih objavljajo čel. državni statistični urad o spremembah v agrarni in industrijski produkciji v novih mejah.

Izgube v kmetijstvu

Od lanske pšenične letine na prejšnjem ozemlju Češkoslovaške v višini 17,64 milijona stotov odpade na sedanje ozemlje

G. Th. Rotman:

Kapitan Kozlostrelec gre leve loviti

71

»Če pregovorim krdele teh črncev, da gredo z menoj,« je nadaljeval, »tedaj jo uberemo s svojim opičjim vozom kar naravnost skozi Afriko proti jugu! In že se je jel pogajati s prijateljem Utemetutijem, kar ni bilo baš lahko, zakaj sporazumeti sta se mogla samo z znamenji.«

Razvoj zaposlenosti

Zaposlenost se je v zadnjih mesecih razmeroma ugodno razvijala, navzlic temu, da so odpadla prejšnja velika naročila za oboroževanje. Zlasti v onih strokah, ki so močno zastopane v odstopljenem ozemlju, se zaposlenost ugodno razvija. V decembru je bilo zavarovanih 1.480.000 delavcev nameščenecv, t. j. le za 848.000 manj nego pred enim letom na neokrnjenem ozemlju. V tem mesecu je bilo 142.300 brezposelnih delavcev in nameščenecv (brez beguncev) medtem ko je znašalo število brezposelnih delavcev na sedanjem ozemlju republike v decembru prejšnjega leta skoraj 230.000.

Gospodarske vesti

== Premogovnik »Stanovsko« pri Poljčanah je kupil industrijec Milnov iz Zagreba. O premogovniku »Stanovsko« pri Poljčanah se je v zadnjem času mnogo čulo v zvezi s težkočami lastnikov, ki rudarjem niso mogli redno plačevati mezd. Dne 30. januarja je prišel ta rudnik z vsemi pritiskalnami na javno dražbo pri okrožnem sodišču v Ljubljani. Cenilna vrednost samega rudnika »Stanovsko«, obstoječega iz 4 dvojnih jamskih mer, je znašala 101.000 din. vrednost priteklina pa je bila ocenjena na 121.000 din. Najmanjši ponudke je bil določen na 74.000 din. Na dražbi je rudnik z vsem inventarjem kupil g. Milnov iz Zagreba za 175.000 din.

== Uradni tečaji za februar. Finančni minister je za februar določil naslednje uradne tečaje: 1 napoleondor 305 din, 1 zlat turška lira 346,50, 1 angl. funt 238, 1 dolar 50,50, 1 kanadski dolar 50, 1 nemška marka 14, 1 zlot 9,60, 1 belga 8,50, 1 penga 9, 1 braz. milraj 2,50, 1 egiptski funt 239, 1 palestinski funt 238, 1 urugvajski pezo 16, 1 argent. pezo 11, 1 čilski pezo 1,20, 1 turška pap. lira 120, 100 albanskih frankov 1600, 100 franc. frankov 135, 100 švic. frankov 1150, 100 ital. lir 232, 100 hol. goldinarjev 2750, 100 bolg. levov 44, 100 rum. lejev 32, 100 danskih kron 1180, 100 švedskih kron 1260, 100 norv. kron 1230, 100 španskih pezet 150, 100 grških drahm 39, 100 češkol. kron 151, 100 finskih mark 105, 100 letonskih latov 790, 100 iranskih rialov 110 din.

Borze

2. februarja

Na beograjski in zagrebaški borzi so se danes nemški klirinški čeki trgovali po nespremenjenem tečaju 13,70. Za 15. marec pa v Zagrebu po 13,6650. Tečaj an. gleškega funta so ostali nespremenjeni. Grški boni so bili v Zagrebu zaključeni po 37,1250, medtem ko so se v Beogradu nudili po 37.

Na zagrebaškem efektivnem tržišču je Voja škoda pri nespremenjeni tendenci notirala 472,50 — 474,50 (v Beogradu je bil promet po 473,50). Do zaključka je prišlo v delnicah Trboveljske po 190.

DEVIZE

Beograd. Amsterdam 2366—2404, Berlin 1767,62 — 1785,38, Bruselj 742,50 — 754,50, London 205,58 — 208,78, Milan 231,35 — 234,45, New York 437,75 — 443,75, Pariz 115,95 — 118,25, Praga 150,85 — 152,30.

Curh. Beograd 10, Pariz 11,075, London 20,7275, New York 442,8750, Bruselj 74,85, Milan 23,29, Amsterdam 238,35, Berlin 177,65, Stockholm 106,75, Oslo 104,15, København 92,52, Praga 15,16, Varšava 83,65, Budimpešta 87, Atene 3,80, Bukarešta 3,40.

EFEKTI

Zagreb. Državne vrednote: Voja škoda 472,50 — 474,50, 4% agrarne 60,50 — 62,50, 4% severne agrarne 60 den., 6% begiške 89,50 — 90, 6% dalm. agrarne 89,50 — 90, 7% stabiliz. 97,50 den., 7% invest. 99,50 — 100,50, 7% Seligman 99 den., 7% Blair 92 — 93, 8% Blair 98 — 99; delnice: Narodna banka 7700 den., PAB 224 den., Trboveljska 187 — 190, Narodna šumska 20 bl., Gutmann 36 den., Šećerana Osijek 80 — 95, Osječka ljevaonica 175 bl., Oceanla 310 den., Jadranska 320 den.

Beograd. Voja škoda 473,50 — 474,50 (473,50), za marec 472 — 473 (472,50), 4% agrarne 60 — 61,50, 4% severne agrarne 60 den., 6% begiške 90,25 — 90,50 (90,50), 6% dalm. agrarne 98,75 — 90,25 (98,75), 7% invest. 100 — 101, 7% Seligman 100 den., 7% Blair 91,50 — 92, 8% Blair 98 — 99, Narodna banka 7770 den., PAB 230,50 den.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 2. februarja. Začetni tečaji: pšenica: za maj 69,875, za julij 68,875, za sept. 69,75; koruza: za julij 52.

+ Winnipeg, 2. februarja. Začetni tečaji: pšenica: za maj 62,75.

+ Novosadska blagovna borza (2. t. m.). Tendence in cene brez sprememb.

BOMBAZ

+ Liverpool, 31. januarja. Zaključni tečaji: za februar 4,77 (prejšnji dan 4,73), za maj 4,74 (4,70).

Mali oglasi

Službo dobi

Beseda 1 din, davek 3 din, za štiro ali dajanje naslova 5 din Najmanjši znesek 17 din.

NATAKARICA

z malo kavcije, najrajši z dežele, se išče. Nastop takoj. Poštno lečeče 116, Trbovlje IL 2124-1

Službe išče

vsaka beseda 50 par davek 3 din za štiro ali dajanje naslova 5 din Najmanjši znesek 17 din

Auto, moto

Beseda 1 din, davek 3 din za štiro ali dajanje naslova 5 din Najmanjši znesek 17 din

Dobavljivalni avto

posilnost 800 kg. prodam kominski z 3.400 din. Adler Service, Ljubljana, Kersnikova 2. 2001-10

Lokali

Beseda 1 din, davek 3 din za štiro ali dajanje naslova 5 din Najmanjši znesek 17 din

Lokal za obrtnika

dvoje prostorov, oddam. Vidovdanska cesta 1. Vpršati v gostilni. 2054-19

Stanovanja

Beseda 1 din, davek 3 din za štiro ali dajanje naslova 5 din Najmanjši znesek 17 din

Za marec

ali pozneje išče enosobno stanovanje v Spodnji šiški zakonski par brez otrok, ves dan odoten. Ponudbe na oči odd. Jutra pod značko »Trgovce 888«.

SERIRAJ

V »JUTRO«!

Začasna dobava ortopedskih pripomočkov

Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu (SUZOR) bo priredil v četrtek dne 23. februarja 1939 ob 11. uri v uradnih prostorih v Zagrebu, Mihanovičeva ulica 3, III. nadstropje, drugo javno ofertalno pismeno licitacijo za začasno dobavo ortopedskih pripomočkov, in to za dobo enega leta.

Ponudbe, taksirane kakor predpisuje določba t. št. 25 taksne tarife v zakonu o taksah, je treba izročiti ali po pošti poslati v zaprti in zapečateni kuverti do zgoraj označenega dne na naslov: »Srednji urad za osiguranje radnika (soba br. 305), Zagreb«.

Kavcije v znesku din 10.000.— za domače in din 20.000.— za tuje državljane je treba položiti pri blagajni Osrednjega urada za zavarovanje delavcev (soba št. 420) najpozneje do 10. ure na dan določene licitacije.

Pogoje licitacije in tiskovino »Ponudba lahko zainteresirani dobijo pri Osrednjem uradu za zavarovanje delavcev (soba št. 305) brezplačno. Letna vrednost nabave znaša okrog din 200.000.— Št.: 2553 1939 z dne 23. januarja 1939.

Iz pisarne Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu.

lo že naprej jasno, kakšna bo sodba, in res so se porotniki čez pet in dvajset minut vrnili z izrekom, da je obtoženec kriv.

Gerala Fawcetta so zaradi premišljenega umora obsodili, da bo dne 27. novembra tistega leta obešen.

Major Downey, ravnatelj jetnišnice, je vprašal višjega nadzornika: »K Fawcetu bi radi, kakor slišim? Čemu vam bo to, Meredith?«

Meredith je zmajal z glavjo: »Prav za prav sam ne vem.«

»Ministrstvo notranjih zadev vam ne bi bilo dalo prepustnice, ako ne bi imeli tehtnega vzroka.«

»Oh, prepustnico sem si prizvičal po ravnateljstvu kriminalnega oddelka. Ali Fawcett ve, da pridem k njemu?«

»Ne. Skočite pred odhodom še k meni, Meredith!« Tri minute po tem razgovoru je stal višji nadzornik v obsojenčevi celici.

»Dober dan, Meredith!« Truden glas, v katerem ni bilo nič presenečenja nad obiskom. Mladi človek se je bil postal za deset let. Njegova razposajena objestnost je bila izginila, in namesto deškega fanta, ki se je s šalami otepal nesreče, je sedel pred višjim nadzornikom ledeno obrzdan mož s tihiimi očmi.

»Dober dan, Fawcetti Smem sestiti?«

»Kakor vas je volja. Tu nisem jaz gospodar, ampak država.«

Zavladal je napet molk, ki ga je Fawcett pretrgal z besedami: »Nu, kaj želite to pot?«

Barva je življenje!

Zato bledih in velih ustnic in lic nikdo ne cenl. In vendar kako lahko zamore vsaka žena zadobiti rožnato svež in mladosten izgled s

KHASANA

RDECILOM ZA USTNA IN RDECILOM ZA LICA. — Med 8 različnimi barvnimi toni zamorete dobiti za vsak lepotal tip primerno rdečilo. Khasana rdečilo za lica priča naravno delujočo svežost na Vaša lica. Oba sta odporna zoper slabo vreme, vodo in poljube.

Najslajša in najboljša

kreplina pijača je

BERMET-VINO

CRNINA IZ FRUŠKE GORE.

Sremski Karlovc — Gostilničarji nudite to specialiteto svojim gostom. V sodčkih od 50 l naprej ga razpošilja

B. MARINKOV, Sremski Karlovc, Fruška gora.

Ob vsaki priliki — se spomnite

da so »Jutrov«! »Mali oglaš«! Sloveniji najuspešnejša, najcenejša in najhitrejša posredovalnica za sluzbe vseh vrst, na prodajo in nakup vseh stvari, za nepremičnine, lokala, podjetja, kapital, šolstvo in za vse drugo

Nov izum za gospode

patent številka 11830

po povsem novih principih

Občutek popolnoma ohranjen

Izključna prodaja za Jugoslavijo:

Drogerija Lović, Beograd, Uzun Mirkova 5

Posljerimo po levit v vse kraje. Za 5 komadov pošljite din 15.- v znakmah ali plačajte

na čekovni račun pošt. št. br. 57-385.

Zapustila nas je za vedno, prevladala s tolažili sv. vere, naša iskreno ljubljena, najboljša mama, stara mama in tašča, gospa

NEŽKA PIRIH

ROJ. ROZMAN

Pogreb nepozabne pokojnice bo v petek dne 3. februarja 1939 ob pol 5. uri popoldne iz mrliške veže, Vidovdanska cesta št. 9, na pokopališče k Sv. Križu.

Maša zadušnica za blagopokojno se bo brala dne 4. t. m. ob pol 7. uri zjutraj v farni cerkvi Marijinega oznanjenja v Ljubljani.

Ljubljana, Zagreb, 2. februarja 1939

Globoko žalujoče hčere in ostalo sorodstvo.

Mestni pogrebni zavod Občina Ljubljana

Nacionalisti v Barceloni

General Jague s spremstvom poje na Katalonskem trgu v Barceloni himno nacionalistične Španije

Mestece Gerona

Utrjena naselbina ob vznožju Pirenejev

Potem ko je bila Barcelona nekoliko dni središče svetovnega zanimanja, jo je zamenjala sedaj Gerona, mesto, ki leži severno od katalonske prestolnice in samo 68 km od francoske meje. Gerona je po Figuerasu prva železniška postaja na španskih tleh, kjer se ustavljajo brizgalice — seveda v normalnih časih.

Pokrajina tod okrog je vse prej kaj drugega nego južna. O palmah, ki rasejo po barcelonskih avenijah, ni sledu. Mesto ima trpek, uporen značaj. Tu je pač v bližini ogromna stena Pirenejev.

Pred državljansko vojno je Gerona štela kakšnih 20.000 prebivalcev. Ljudje prebivajo v mračnih, skoraj sovražnih hišah ob vznožju dveh utrjenih hribov. Mala reka Ona deli mesto v »zgornje« in »spodnje«. V tem pogledu dela s svojo stopničasto zgradbo vtis večine španskih mest. Mavri, ki jih je Karel Veliki za kratek čas prepodil od tod, so na takšen način gradili in zavarovali svoja mesta.

Mračni značaj mesta se v celotnem spremeni, če gledaš v višave njegovih ozkih ulic od zgoraj. S hriba opaziš neskončno modrimo in edozemskega morja. Pireneji te pozdravljajo s svojimi večno zasneženimi vršaci. Videti pa je, da je mesto, majhen izrez te krasne pokrajine, na srednjeveški način oboroženo do zob. Na

neki severnejši skali se razprostira 1200 metrov dolg kastel, v spodnjem mestu je isto tako vse srednjeveška trdnjava. Krana pa je katedrala geronskega mesta, prava zakladnica za raziskovalce umenostne zgodovine.

Nad navpično steno iz mogočnih, obsekanih kvadrov se dviga modernejša, tri nadstropja visoka fasada. Ta nadstropja se, če jih gledaš od spodaj, širijo. V zgornji polovici stene, ki se končuje v trikotno sleme, je ogromno okroglo okno. Ob desni strani je višji, osmerokotni stolp. Impozantno, še preveč impozantno je stopnišče, ki vodi do pročelja. Ima 86 velikanskih stopnic, vsaka je široka po 20 metrov. Velikanska je po svojem vtisu tudi notranja ladja, ki jo obdajajo številne kapele. Prava mojstrovina te čudovite cerkve pa je visoki oltar, prava zakladnica zlata, srebra in draguljev. Seveda pa je danes vprašanje, kako je vojna gospodarila s to zakladnico. Bržkone je pobrala tudi razkošno sveto pismo iz 13. stoletja, enega najčudovitejših kosov cerkvenega zaklada.

Pobožne tradicije se vežejo še v toliko z Gerono, ker je tu pokopan sveti Feliks. V mestu je druga cerkev, ki je posvečena samo njemu in ki je tudi pravi dragulj med zgradbami starega mesta, čeprav se s katedralo seveda ne more primerjati.

Na katalonskem bojišču

General Franco opazuje prodiranje svojih vojaških oddelkov

Ure s spričevali

Na Angleškem se je v zadnjih letih kazalo, da kupujejo ljudje najraje cenejše ure, stvar, ki je urarji niso gledali baš z veseljem. Zato so se sedaj odločili, da bodo v bodoče dajali poednim uram posebno spričevala. Ura, ki dobi pridevek »Ale«, v štiri in dvajsetih urah ne sme zaostati ali pa prehiti pravega časa za več nego 10 sekund. Tovarne bodo dajale v tem pogledu večletno jamstvo. Cene ure, ki bodo označene s »C5«, bodo lahko prehitele ali zaostajale dnevno za tri minute. — trajnega jama pa ne dobe. Industrija upa, da bo na ta način pripravila kupovalce do tega, da bodo v bodoče bolj cenili dražje, toda zanesljive ure.

Banka organizirala tihotapstvo

V Bukovini so rumunske oblasti odkrile veliko tihotapstvo zlata in deviz. Preiskava je pokazala, da je akcija organizirala neka velika banka v Černovicah. Tolpa, ki je izvrševala bančne naloge, je skrivala denar in devize v vagonih cestnih vozov. Na ta način so tihotapci prenesli v inozemstvo za nad deset milijonov lejev zlata.

Frizer angleške lady X
Razburjenje med pariškimi damami

Med damami pariške »družbe« je vladal ob začetku preteklega jeseni veliko razburjenje, ko se je izkazalo, da je »kralj« pariških frizerjev, lepi Italijan Antonio, izginil. A kmalu se je pokazalo, da ni postal žrtev zločina in da ga ni spravil s poti kakšen prevaran mož, kakor so sumili, temveč da so ga enostavno »ugrabili«.

Ugrabili pa ga niso zavoljo njegove lepote in tudi ne zavoljo njegovega denarja, temveč zavoljo njegovih poklicnih zmoglosti. Odvedla ga je v Cannes neka starejša

angleška lady, ki bi bila rada še vedno lepa in ga je najela za pravilčno vsoto pod pogojem, da ne bo razen nje frizir ali v česal nobene druge ženske. V vseh mesecih, odkar prebiva Antonio na Rivieri, je dobil samo enkrat dovoljenje za »skok v stobil«. To je bilo tedaj, ko je bila v Cannesu Marlene Dietrichova. Antonio je svoji monopolni lastnici tedaj izjavil, da se bo pogodbi sploh odpovedal, če mu vsaj to edino krat ne dovolijo pokusiti svojo spretnost na tej znameniti glavi.

Dve materi pa ena hči...

Preizkušnja krvi naj pojasni zapleteno zadevo

V Hakodateju na Japonskem teče ta čas zanimiva pravda, v kateri se dve »mater« prepirata za hčer, ki je postala med tem lepa in dobro plačana plesalka. Sodnik je moral doslej uporabiti vso svojo spretnost, da si nista rivalinji že davno skočili v razpravi dvoran v laje.

Dokazovanje je v tej pravdi zelo težko, kajti sporni predmet, namreč hči, se ta čas ne mudi v Hakodateju, temveč v Hsinkingu, prestolnici Madžurije, kjer žanje s svojo umetnostjo velike uspehe in nabira denarje. Gaže so bržkone tudi vzrok, da nobena izmed »mater« ne more popustiti. Sodnik seveda ne more uporabiti trika, ki si ga je izmislil njegov prejšnji Salomon, da je ugotovil pravo mater. V 20. stoletju

uporabljamo v marsičem manj radikalne metode, zadovoljimo se z znanstveno preiskavo krvi. Iz tega razloga je sodnik povabil plesalko naj se v Hakodateju podvrže krvni preizkušnji. V strokovnih krogih upajo, da se bo spor na ta način v kratkem končal.

Prvi francoski zamorski guverner

Francoska vlada je prošle dni imenovala svojega prvega zamorskega guvernerja. Guverner se je takoj odpeljal v letalom v Fort Lamy v Osrednji Afriki kjer bo prevzel upravo ozemlja, ki sega od libijske meje do Čadskega jezera.

Mikadov čaj

Proden je znameniti »cesarski čaj« iz Kitajske in Japonske našel pot v Evropo, čeprav v zelo omejeni količini, so bili tam z nabiranjem čajne letine zelo strogi. V mikadovi deželi so smeli čajne liste pobirati samo ob točno določenem času in že mnogo tednov prej niso smeli delavci jesti niti čebule niti drugih močno dišečih jedi, da bi z dihanjem ne pokvarili dišave rastlin.

Med žetvijo so delavci nosili zelo tenke rokavice, ki so si jih morali izmenjati po večkrat na dan. Seveda jim je bilo tudi ukazano, da se morajo vsaj trikrat na dan okopati. Tudi to naj bi preprečilo, da bi se aroma čaja ne pokvarila.

V revirju Udžija pr: Osaki, kjer so že od pradavnih časov gojili najboljši čaj samo za vladarja, ni smel nihče brez dovoljenja stopiti v čajne vrtove in bi ga prestopek stal glavo. Nešteti pazniki so čuvali mikadov čajni zaklad. Okrog revirja so izkopali globoke jarke kakor okrog trdnjave, tako da nepoklicana oseba ni imela dostopa do čajnih vrtov in njihovega čudovitega vonja.

Uši in epidemije

Celo vrsto poljskih mest in drugih krajev v vojvodstvu Kielcah je obiskala epidemija pegastega legarja. Kakor se je izkazalo, je bil to nevarna bolezen, ki jo prenašajo uši, raztrosil en sam židovski krošnjar po imenu Gimzberg, ki je bil bolan za legarjem potoval skozi pet krajev in jih okužil.

Oblasti so segle takoj po energičnih ukrepih in so ne samo Gimzbergu, temveč še 120 drugim njegovim rojakom priredili temeljito čiščenje. Goste laze in brade, ki so jim bile polne mrčesa, so jim dale odrezati in sežgati. Za sroč je bil Gimzberg potoval samo skozi židovske četrti, kjer je razširil bolezen, a to so mogle oblasti potem kmalu lokalizirati.

Eskimi imajo močne zobe

Na vseučilišču v Minnesoti so 108 dijakom sportnikom in 50 Eskimom preizkusili zobe. Vse te poskusne osebe so morale ugrizniti v material, ki je meril obenem moč zobnega pritiska. Pri tem se je izkazalo, da Eskimi študente ki gotovo niso slabotni, prekašajo za dvakrat Med tem ko so zobje študentov stiskali s povprečnim tlakom 63 do 90 kg, je znašalo povprečje pri Eskimih 149 in v skrajnem primeru tudi 172 in pol kilograma. To je posledica posebne hrane, s katero se preživljajo Eskimi in ki ojačuje zobovje ter ustne mišice.

Krst v Atenah

V Atenah so nedavno krstili prvorojenke grškega prestolonaslednika, princeso Cecilijo Zofijo. Na sliki vidimo: grškega kralja Jurija (na desni), očeta princeza Pavla in mater, princeso Frideliko z otrokom

ANEKDOTA

Oscar Wilde se je obvezal, da bo v hiši nekega prijatelja povedel k mizi neko damo, ki so se vsi bali. Ob njeni strani ni postal nihče sit, kajti neprenehoma je spraševala in se zanimala za globokoumne probleme. Pri juhi je napravila prvi poskus: »Kako se vam vidi današnje vreme?« je vprašala Wildeja.

»Nua« je odgovoril ta zamišljeno, »če bi ne bilo snega, kako bi mogli potem verjeti v nesmrtnost duše?«

»Kako? Zelo zanimivo! Kako to mislite?« se je razveselila dama.

»Nimam niti najmanjšega pojma.« je odgovoril Oscar Wilde in je potem lahko nemoteno jedel.

VSAK DAN ENA

Kaj pa se držite tako čemerno? »Veste, moja žena se odpravlja na potovanje, in če ji bom kazal radosten obraz, se zna že zgoditi, da mi ostane doma.«

(»Ric et Rac«)

SOKOL

Sokol v Medvodah

marljivo deluje

V novem letu je naš Sokol še agilnejši. Telovadni oddelki so prav pridno na delu. Člani se pripravljajo za zlet na Jadran, naraščaj za jubilejni zlet v Ljubljani in vsi oddelki za domači nastop, ki bo letos poseben lep, ker bomo imeli 10letnico društva in hkratu razvije naraščajkega prapora.

Nedavno so uspešno gostovali pri nas Tržičani z veseloigro »Davek na samce«. Mi pa smo igrali »Vdovo Rošinko«, ki je gmotno in moralno dobro uspeša. Vidi se, da je bila režija v rokah našega spretnega br. Staneta Trampuša. Dvorana je bila nabit polna. Za preteklo nedeljo in svednico smo naštevali Pavla Golije mladinsko igro »Peterčkove poslednje sanje«. Uspeh je bil zelo dober. Za nedeljo 5. t. m. pa so se naši igralci odločili, da pojdejo na gostovanje pri Sokolu v Ivančno Gorico. Uprizorili bodo igro »Vdovo Rošinko«.

Ker je predpustni čas, bomo imeli v soboto 18. t. m. maskarado, na katero že danes opozarjamo. Prireditev bo lepa in zabaven program v režiji br. Staneta Trampuša bo nudil obilo smeha. Posebno pa se bomo odlikovali z godbo. Igrali nam namreč bodo godbeniki prvega planinskega pehotnega polka iz Škofje Loke. Če želite razvedrila in cenene zabave, pridite 18. t. m. v Sokolski dom v Medvodah.

Sokolsko društvo Vojnik uprizorj v nedeljo 4. t. m. komedijo v petih aktech »Lahko je možkom...« Delo, ki je prevod iz hrvaščine in ki spretno zajema današnje pestro mestno življenje, ima primeren socialni poudarek, bogato prepleten z zdravi humorjem, ki drži gledalca skozi ves potek igre v prijetnem razpoloženju. Igra ki je naštevala v režiji g. Zorka, ima vlogo odlično zasledeno, scenerija pa je v rokah rutiniranega g. Felicijana Ne pozbite v nedeljo priti v posojilnično dvorano.

Sokol Hot-drsica. Narodni in državni praznik je tudi naše Sokolsko društvo praznilo na dostojen način. Udeležba na akademiji kakor tudi na družabnem večeru po akademiji je bila odlična. Za dvajsetletnico naše države so bratje tehničarji sestavili vaje same. Posebno je ugajala skupinska vaja moskega in ženskega naraščaja ter vaja »Le naprejši«, ki so jo izvajali člani s sablami. Za zaključek je članstvo izvajalo prizor »Zedinjenje«. Na Miklavžev večer je bila vsa sokolska deca obdarovana z raznimi dobrotami. Glavna skupščina našega društva je bila 18. decembra Udeležili se je lepo število članstva. Skupščino je vodil brat starosta J. nez Korenč. Funkcionarji so podali svoja poročila izčrpno. Iz njih je bilo razvidno, da društvo uspešno deluje v Petrovi pet. letki. Silvestrovanje je prav dobro uspelo. Od starega leta smo se poslovili z burkami, šaljivimi nastopi in alegorijo. Pripravljamo za naš kraj izredno prireditev in sicer »Vse v mavričnih barvah«, ki bo na nedeljo, 19. t. m. Lepa dekoracija, izborna postrežba in res prav prijetna domača zabava mora slehernega iz našega okolja privabiti, da pod »mavričnimi barvami« užije nekaj uric v prijetni zabavi. Torej na pustno nedeljo v Hotdrsko!

Sokolsko društvo v Ormožu je 30. januarja polagalo obroč svojega dela. Br. starešina je izrekel vdanostne pozdrave starešini Nj. Vel. kralju Petru II. Pozdravil je nadalje župnega delegata br. dr. Salamuna. Sledila so poročila posameznih funkcionarjev, ki so bila prava izčrpna in iz katerih lahko posnamemo, da je društvo vključilo raznim težkočam, ki jih je imelo v preteklem poslovnem letu, vendar razmeroma dobro napredovalo. Župni delegat je v obširnem govoru opozoril na nekatere važne okoliščine, ki naj v bodoče olajšajo in še izboljšajo naše delovanje. Sledile so volitve odbora, ki je po veliki večini ostal isti s starešino br. Rakušem na čelu. V soboto 4. t. m. priredi sokolsko društvo svojo tradicionalno maskarado pri škofčiču, na katero vabi vse ljubitelje zabave in plesa. Igra mariborski jazz.

Na črno-beli...

Ljubljana, 2. februarja

Ljubljancanom je bila na večer pred Svečnico izbira glede plesa lahka ali pa nadvse težka! Kar troje velikih plesnih prireditev so imeli na razpolago. A vse so bile tako mikavne da se je bilo težko odločiti. »Kam, da kje kaj ne zamudimo?« so se spraševali. In zamudil menda res nikjer nihče ni. Kajti kamorkoli se je odločil iti, tam je našel toliko, da je bila merica poželjivosti do vrha polna.

Ljubljanske dame, ki jim ne manjka dobrega okusa, so se dobro oborožile za vse primere: šivile so imele v ohišju obilo polja in nazadnje so oblegale frizerje ter jim izvabile vse registre fantazije za raznolike pričeke. Bile so res kar lepe, da bolj niso mogle biti. Da ste jih videli v Kazini, kjer je klub Primork po dolgih letih premalo »pet uvelod nadvse priljubljeno in eno najbolj elitnih predpustnih prireditev: črno-belo reduto! Spet je veljala pravica: lepa harmonija črne in bele. Morda dolgočasno? Karj šel! Treba je bilo videti, kaj vse zmoreda okus in fantazija skombinirati iz teh barv.

Kmalu po napovedani uri so se začele zgrinjati goste grude gostov k blagajni, kjer so jih sprejemale članice kluba. Dvorana, ki je bila okusno okrašena, je bila naglo napolnjena. Tako, da je bilo možno točno ob določenem času pričeti z uradnim delom programa.

Otvorila ga je godba s koncertnim komadom, nakar se je po dvorani razlegel topli bariton g. Rakovca, za njim pa je še gdč. Sonja Ivančičeva zapela dve ariji. Umetniki so želi toplo priznanje gostov. Nato so po zaključnem uradnem programu dame od kluba Primork z dijak Primorci otvorile ples s kraljevskim kolom.

Rajanje, ki je že takoj na začetku izpričalo nadvse veselo in prešerno razpoloženje, se je začelo vse je le še čakalo polno napetosti sprejema mask. Ni bilo treba dolgo čakati! Ožarjene od reflektorjev so se pod vodstvom plesnega mojstra Jenka pojavile ob vhodu in v razigranih ko-akih zavzele dvorano, ki so jo poslej obvladovala s svojim šarmom in nagajivostjo. Saj človek ni bil varen pred njimi: od sile so bile

poredne, da je »civiliste« kar ščegotala maščevalnost!

Pa najprej so jih nagradili! Seveda samo najlepše in najbolj originalne! V žiriji so kraljevali strogi, pa pravični sodniki, s katerih sodbo so bili vsi zadovoljni, maske in »civiliste«. Tam so sedeli gđ. prof. Santel, arh. Mesar, mž. Kos in prof. Cotič. Prisodili so I. nagrado skupini Kankan (toalete izdelane v salonu Hity) kot skupini; kot paru so prisodili I. nagrado orientalskima maskama Dragici in Hildi Zupanič, najlepši posamezni maski Španjolki v črno-bel gđ. Jarmili Ferfolji, nadalje pa še najoriginalnejši posameznici, ki je predstavljala kačo (zapeljiva je bila kakor tista iz raja!) — gđ. Boženi Tujčević in pa najoriginalnejši skupini »Ribičema«, ki so v svoji mreži prinesli krasno ribo — deklico v ribji koži! Ribiči in ribica so v civilu dame iz ženskega odseka »Soče«.

Po razsodbi in podeljenih nagradah pa se je vrstil ob zvokih jazz »Ronny« ples z plesom. In če je kak »konservativec« še kaj dvomil o priljubljenosti nekaterih izmed najmodernejših plesov, se je lahko prepričal: prav ti so bili najbolj zaželeni. Pravijo: zelo so družabni!

Naše gledališče

DRAMA

Petek, 3. ob 15: Veriga. Dijaška predstava, va po globoko znanih cenah.

Sobota, 4.: Veronika Deseniška. Izven. Znižane cene od 20. din navzdol.

Nedelja, 5. ob 15: Dobruđa. Izven. Znižane cene od 20. din navzdol. Ob 20. Potopljeni svet. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek, 6. ob 15: Slegulčica. Brezplačna mladinska predstava.

Torek, 7.: Kralj na Betajnovi. Gostovanje ansambla Narodnega gledališča iz Maribora. Izven.

Odkrijte Cankarjevega poprsja v avli dramskega gledališča po danes točno ob 11. pod Gorovil bo upravniki Oton Zupanič. Takoj po odkritju bo v dramskem gledališču Cankarjeva akademija, ki jo prireda: uprava gledališča, Pen-klub in Društvo slovenskih književnikov. Uvod v akademijo bo govoril predsednik DSK prof. France Koblar, recitali bodo članj drame: ge. Marija Vera, Saričeva, gg. Debevc, Jan in Levor odlomke iz Cankarjevih del. Vstopnina k akademiji je od 10 din navzdol in vse posetnike prosimo, da si kupijo vstopnice že prej pri dnevnih blagajni v operi, ki začne poslovati ob 10. pri posebnem putu, od pol 11. dalje pa v veži dramskega gledališča.

Premiera Cankarjeve drame »Hlapci« v režiji g. Cirila Debeveca, bo drevi ob 20. za premierski abonma. Zasedba: župnik Skrbinec, nadučitelj Gregorin, Jerman Debevec, Komar Potokar, Hvastja Lipah, Ljokla Mileva Boltarjeva, Geni Mira Danilova, Minka Gabričičeva, zdravnik Gale, poštar Murgelj, župan Presetnik, Anka Vida Juvanova, Jermanova mati Rakarjeva, Kalandar Cesar, njegova žena Pol Juvanova, Pisek Plut, Nace Sever, delavec Presetnik.

OPERA

Petek, 3.: Jolanta. Gianni Schicchi. Red. Cetrtak.

Sobota, 4.: Frisquita. Red A.

Nedelja, 5. ob 15: Pod to goro zeleno. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. Ob 20. Evgenij Onegin. Znižane cene od 30 din navzdol.

Jože Krizaj, basist zagrebške opere, bo nastopil drevi kot Kecal v Prodani nevesti. Janka bo pel mladi tenorist g. Gostiša, vloga Marinke gđ. Valči Heybalova. Sprememba opernega repertoarja se je morala izvršiti zaradi tega, ker bo pel te dni g. Gostič v Beogradu in Zagrebu z znamenito češko pevko Jarmilo Novotno.

Grofica Marica poslednjič na našem odru. Na svečnico popoldne bo 88ti najuspešnejša in najpriljubljenejša vseh operet, ki so bile kdaj igrane na našem odru: Kalmanova »Grofica Marica«. To bo obenem tudi poslednja predstava tega dela, ki se s tem odstavlja z repertoarja, ker je pošla pogodba z založništvom na podje s svojimi 87. predstavami prinesla bla. opereta je daleč prekoračila vsa druga dela izvajana na naših odrih tudi po inkasu, saj je s svojimi 87. predstavami prineslo blagajni daleč nad en milijon din. dohodkov kar predstavlja tudi svojevrsten rekord. Opozarjamo vse ljubitelje tega dela na to predstavo.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Sobota, 4. ob 20.15: Dobri vojak Švejk. Nedelja, 5. ob 15.15: Dobri vojak Švejk. Ob 20.15: Peč.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Petek, 3.: Zaprti. Sobota, 4. ob 20.: Avtomelody. B.

RADIO

Sobota 4. februarja

Ljubljana 12: Plošče. — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Plošče. — 14: Napovedi. — 17: Otroška ura: Nadeljevanje otroških povesti in Gašperček. — 17.50: Pregled sporeda. — 18: Za delopust igra Radijski orkester. — 18.40: Pogovor s poslušalci. — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Beseda k prazniku (g. F. S. Finžgar). — 20: O zunanji politiki (dr. A. Kuhar). — 20.30: Bučar. — Smuk — smuk, veseloigra z godbo in petjem (člani rad. in družine in Radijski orkester). — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Radijski orkester.

Beograd 16.45: Plošče in petje. — 20: Narodne pesmi in orkestralna glasba. — 22.15: Plesna muzika. — Zagreb 17.15: Orkester. — 20: Prens oper iz Nar. gledališča. — Praga 19.25: Pester spored. — 30: Godba na pihala. — 21.10: Zvočna igra s petjem in muziko. — 22.20: Plošče. — Varšava 21: Koncert orkestra in solistov. — 23.15: Plesi. — Sofija 16.30: Lahka in komorna glasba. — 19: Orkester mandolin in petje. — 20: Bee hovnova glasba. — 20.50: Lahka in plesna muzika. — 22.30: Orkestralna glasba. — Dunaj 12: Koncert orkestra. — 15.30: Koncert po željah. — 18.50: Komorne skladbe. — 20.10: Dunajski predpust. — 22.40: Zabaven spored. — 24: Nočni koncert. — Berlin 19: Pevci. — 20.10: Kakor München. — 22.30: Vesela muzika. — München 19: Koncert 20 saksofonov. — 20.10: Zabaven spored. — 22.20: Subotni ples. — Pariz 19.30: Lahka glasba s plošč. — 20.30: Pester spored. — 21.30: Prens Gounodove opere »Mireille«.